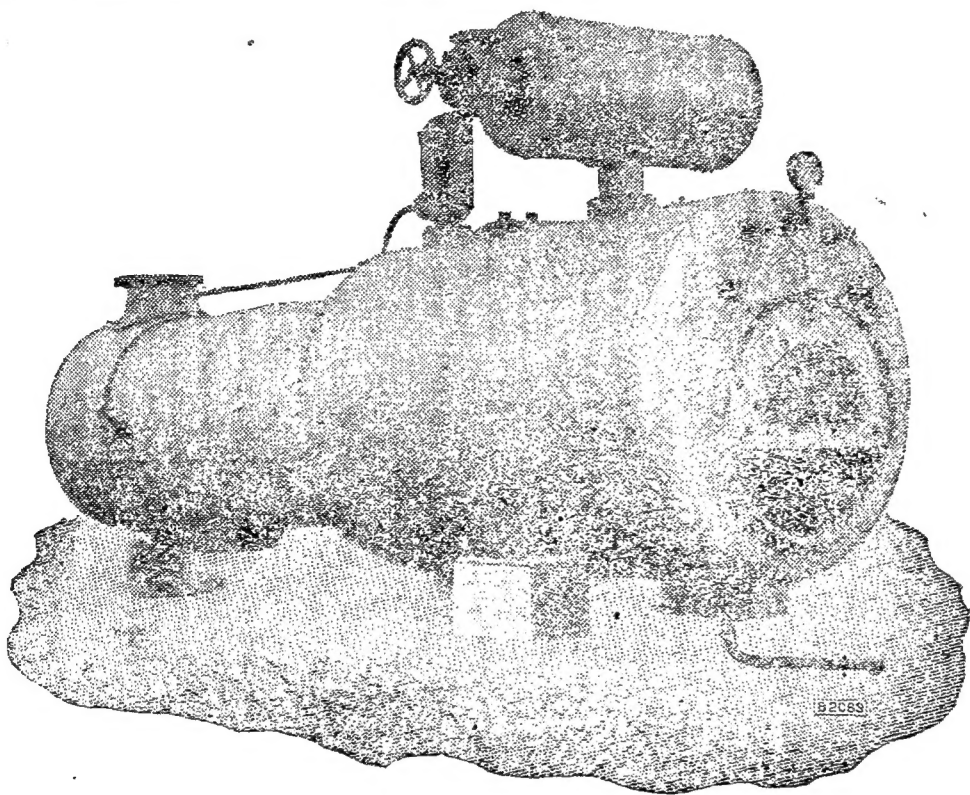

310224 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 3. } ఔన్నత్యము 1921 వ సం॥ నవంబరు నెల 25 తేది శుక్రవారము { No. 195.
సంపుటము. ౮ } చుక్కరివాడు సంవత్సర కార్తీక మాస బహుళ దశమి ౧౦. { సందిక. ౧౯౫౪

యిది మార్వల్ "బ్రిటానియా" బాయిలరు

పెద్దదంపలు బాగుగా రగులునట్లు పురమాషిగా
తయారుచేయబడినది.

ప్రస్తుతము మావద్ద తయారుగానున్న 25 ఎన్.హెచ్.
వి.గల "బ్రిటానియా" బాయిలరు తక్కువ దరకు యిచ్చెదము.
మార్వల్ సన్సు ఆరిండు కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,
[బాంచే:— బెజవాడ, తంజావూరు. 9 నెకెండులైను బీచి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడా
మా అమృతాంజనము వాడి
సంత మాత్రమాన నయముగను.
నుంధ నేల 0-10-0 అణాలు

మోహినితైలము

పీసా 1-5 0-12-0

తామరతైలము

కబ్బి 1-5 0-6-0

పండ్లపొడి

కబ్బి 1-5 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బాంబాయి - మదరాసు.

తామర తైలము

కబ్బి 1-5 0-6-0. పోస్టభిర్యుట నేను.

ఒక్క మా తామరతైలము కబ్బును అరు అణాలకు
కొని బాంబాయిలో సాయులు రావలయుడెల మీ తామర
విక్రయ బుగసు. నయముకానియెడల మీ ఆరు అణాలు
కొని తీసుకొనవచ్చును.

రాజారాణిగల బొమ్మను చూచి కొనుట మంచిది.

అమృతాంజనము డిపో, బాంబాయి లేక మద్రాసు

మొక్కిగమనింపు.

యోగ్యతావత్తములు 2942

(6) కాకిపట్నమును దుండు దుగ్గా మెడికల్ హాలువారి
ట్రానిక్ గురికలను సెవియటవలన రాజకీయరు అను నాన్నే
హితుడు నపునకత్తియ లేక సుఖముగా నున్నాడు. అతడు
6 సం॥ములనుండి బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు అతను చాలా
సుఖముగా నున్నాడని చెప్పటకు మిక్కిలి సంతసించు
చున్నాను.

కేరాధూర్ }
28-8-19 }

బ్రిజ్ కిషోర్

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు—

219

తక్షణమే

[నాసిక లిసాను ఇచ్చుట మొదలు అపేక్షించక ఇప్పుడే మీకు
ఒక ప్రతి "తామశాస్త్రము" కంపెదము.

త్వరికముడు!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంగనిగన యావ.శాలయము, 26, బ్రాద్ర్య మకరము.

తిట్టుట యన నేమి ?

మో॥ క॥ గాంధీ

సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి యొక విశేషము డిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:-

“ ఇప్పుడు యొక్కడ చూచినను ప్రభుత్వ దూషణయే గాన్పించుచున్నది. తాదాపుగా నందఱును లెక్కలేనితిట్టు తిట్టుగలరు. ప్రతివాడును ఆ ప్రభుత్వమును దుర్భాగ్యమైనదనియు, అనాగరకమైనదనియు, నింక నెన్నెన్నియో పలుకులు పలుకును ? ప్రతివాడును ప్రభుత్వమును దూషించుటలో ఒకరిని మించ నొకరు ప్రయత్నించుచుండును. ఎవరేమి మాటాడినను, నిందాసోపణలు తిట్లు తప్ప నురియేమియు గాన్పించవు. ఒక యువ న్యాయమైనను పెద్ద పెద్ద మాటలు లేకుండనుండును. అట్టి యువ న్యాయమే చాల యుగ శత కరముగ నున్నదని యందురు. ఈవిషయము శ్రుతియించినది. అది అందఱకును పరిపాటి యై డి.

నాకు మాత్రము యిట్టిభూగము సరిపడదు. కోపముతో నుద్దేశముగ మాట్లాడుట ఒక లోపమనియే నా యుద్దేశము. తావివలన ఆ యువన్యాయకుడు కార్యరూపమున నేమియు జేయజాల దనియు, అట్లు చేయ జాలక పోవుటయును, ఈ తిట్లు వాగ్ధాటితో కప్పి పుచ్చుననియు వ్యక్తమగును. ఎవరిమీద నైనను, ప్రభుత్వమువారిమీద నైనను, ఆగ్రహముతో నొక్కమాటైన మాటాడగూడదు. మన జేతమునకు అన్యాయముజేసినమాట నిజమే. మన ఆగ్రహముగూడ న్యాయమైనదే. కాని అట్టి ఆగ్రహమును బయల్పర్చుట తిట్లుతోనా? మనశ్శక్తి యిదిగియుగానా ప్రభవించుట? అట్లు తిట్లుతో గాక మనశ్శక్తిని కార్యరూపమున వినియోగింపవలెనా? తిట్టుట తోమియును పనిజేయుట గానేరదు. మాతృభూమి నేన జేయుటయైన గాదు.

దౌర్జన్యమన యితరుల నెదుర్కొని చంపుటయే గాదు. దుర్భావలాడుట గూడ దౌర్జన్యమే. అట్టియొక మిగుల ప్రభుత్వమును, వైతానవంటి దనియు, వైశాచక మనియు, మోటుదనియు అడిసమాటలను సమర్థించుట యెట్లు? ఈ మాటలు నిశ్చయముగ దౌర్జన్యము క్రిందనే వచ్చును. అహింసాసంజ్ఞము నిచ్చు మిగుల దౌర్జన్యవాక్యముల మాటాడెదనని కలలోనైన ననుకొనుటకు వీలులేదు.

దుర్భావలాడుట గూర్చి యిది. మరియొక విషయము. మీరును మీయనుయాయులును గూడ, యింగ్లీషువారివై గాక యింగ్లీషుప్రభుత్వమువై దాడి వెడలుచున్నామని యెప్పుడును జెప్పుచు నేయుండిరి. ప్రభుత్వవిధానమును ద్వేషించి దానినంతరింప జేయుటయో సరిజేయుటయో కావలెనని కోరునపుడు యింగ్లీషువారివై యెట్టిమాతృత్వము నుండనక్కరలేదు. కాన విధానము నంతరింప జేసినను యింగ్లీషువారిని వెళ్లగొట్ట మీరు కోర దని వ్యక్తమగుచున్నది. అట్టియొక మీ యనుయాయుల మ నె డి వారు యీ సంగతిని బాగుగ గ్రహింపలేదు. దీనికొక ఉదాహరణము నిచ్చెదను. ఆగ్రాలో నీచధర్మజరిగిన సంయుక్త రాష్ట్ర రాజకీయసభలో, పండిత జనపర్ణాలు నెహ్రూగారు విశేష ప్రబలిసాక్షాదమును గూర్చి యెప్పువగ జెప్పుచు యింగ్లీషువారిని భారత జేతము నుండి వెళ్లగొట్టవలెనని యుత్సాహముతో నెవలైననున్నచో వారిలో తా మొకరనియు, అందులకు మాగ్గము స్వదేశీ వస్తుధారణ మే యనియు జెప్పిరి. ఇది ప్రతి కలలో ప్రచురింప బడెను. మీరు చూచి యే యుండ వచ్చును.

అట్టియొక పండిత జనపర్ణాలు నెహ్రూగారు మిసిద్ధాంతమును గ్రహించెనని చెప్పుకమ్మనా? మిసిద్ధాంతము వ్యక్తినిన్ని, అతడు జేయుపనినిన్ని వేరు జేయుచున్నది. అందుచే ఆయనవై యే మాత్రము ద్వేషము లేకుండనే, ఆయన జేయుపనిని ఖండింప వలసి వచ్చుచున్నది. ఈ విషయములో మాత్రము నెహ్రూగారి మాటలను సమర్థించుటకు వీలు లేదని నేను నొక్కి చెప్పగలను. అయినను మీరు అందులకు అంగీకరింపెదరా? లేదో తెలప గోరుచున్నాను.”

నివాకరణవాదులు తిట్టుచుండినచో నది దౌర్జన్యమే. అహింసా ప్రత్యేంగమే. కాని ప్రతియువన్యాయమును తిట్టుల పుట్టయేయున్నచో నేనేకీభవింపజాలను. అయువన్యాయములతో ప్రభుత్వమువారితై నెన్ని దుర్భావలు గలవో మాత్రెగూడ నన్ని గలవు. అవి అహింసకున్ను, హిందూ మహమ్మదీయ మైతికిని, స్వదేశీకిని పరముగ వాదించు చుండును. తిట్లు గానరావు. ప్రజలందఱును యీమాట వివరములకును బద్ధులై ప్రసత్తింతుటయే యిందుకు నిదర్శనము. ఎంతయో జెప్పినగాని ప్రజ లీమాత్రము అభివృద్ధి జెంకజాలరు.

అయితే తిట్టుటనేమి? ‘అబ్యూజ్’ అను పదమున కర్థమేమి? నిఘంటువులో ‘దుర్వినియోగము; విదూషణము, అని అర్థము కలదు. కాన మనము దొంగను దొంగ అని పిలిచినయెడల తిట్టు కానేరదు. కుమ్మరిగిని, నీవట్టివాడ వన్నచో తప్పుకొనకు. ఒక విశేషణమును నాను నాతడేయెదో ఒక అర్థమును మనసులో గల్గియుండవలయును. దాని నాయనయే సమర్థించుకొన వలయును. కాన నేను ఆ ఉపయోగించిన విశేషణముల ప్రయోగమును ఖండింపజాలను. అట్టి దుర్విశేషణములు యెప్పుడును దౌర్జన్య చిహ్నములు గానేరవు. నిజముగా సరియైన విశేషణముల వాడినను పగతునివై దౌర్జన్యమును ప్రేరేపించవలయు నను నుద్దేశముతో ప్రయోగించినచో నది దౌర్జన్యచిహ్నమేయగును. ఒకరి నాజేపించుటవలన వాని దుర్భాగ్యమును మాన్పవలయుననిగాని, అట్టి వానిని సభలోనికి రానియకుండగాని జేయవలయు నను నుద్దేశముతో జేసినయెడల నుంచిదే. హిందూ శాస్త్రములు దుష్టులను యెన్నెన్ని విధముల నో దూషించును. వారి వైకాపములగూడ గావించిరి. దయామయు డగు తులసీదాసు రామాయణములో కాముని విరోధులకు అసంఖ్యాకములగు విశేషణముల గల్పించెను. అదుష్టులకు బెట్టిననామములే వారి గుణముల కర్పించును. ఏనుక్రిస్తుగూడ, దుష్టులు, మోసగాళ్లు, లెల్లనిగోరిలు, అని ఆగ్రహముతో బల్కుటకు వెనుదీయలేదు. మరెవరైన బెట్టి నోరులేని మేకలను జంతువారల జుద్ధుడు డిమించలేదు. కొరానులోను జెంతులజేస్తూను అట్టి పెన్నియో గాన్పించును. ఈ మహత్తులందఱకును అట్లు చేయునపుడు దురుద్దేశ మేమియును లేదు. మనుష్యులనున్న విషయములనున్న ఉన్నదన్నట్లు వారు వర్ణించిరి. మంచి కెడ్డలలో మనవిప్లము వచ్చినచో కొరకొనుటకై యుక్తమగు భాష యువ దూరింపబడెను. ఇదంతయుసరే. ప్రభుత్వమునగాని, గవర్నరులనుగాని వర్ణించుటలో నెంత మానివేసిన సంభవించినది విశేషమగు వ్రాయువాతో నేనేకీభవింపెదను. అట్టి దుర్భావలాడుటకు మనలోనే యెంతయో దుర్భాగ్యమును క్రోధమును ఉండి యుండవలయును. మనమీ ప్రభుత్వముతో జేయగల మంచి యేరునగా, అది యున్నదనియే తలంచకుండ, దానితో నేమాత్రమును జోక్యము కలుగజేసికొనకుండనుండి, అట్లుజోక్యము కలుగజేసికొనుట నీచమనియు, అందులన చెడిపోవుమనియు తలంచవలయును.

ఇంగ్లీషువారిని తరిమివేయుట కీయుద్యమము గాదని నే నెన్నిసారులూ చెప్పియుంటిని. వారు మనవై బలవంతముగ మోసిన ప్రభుత్వవిధానమును సరిజేయుటయో తుది ముట్టింతుటయోమాత్రమే యీ యుద్యమోద్దేశము. విశేషమగు నూచించు పండిత జనపర్ణాలు నెహ్రూగారి యువన్యాయమును నేను జదివియుండలేదు. కాని నేను ఆయనను బాగుగ యెరుగుదును. ఆయన అట్లు చెప్పునని నాకు నమ్మకము లేదు. తమసాకు యింగ్లీషువారు వెళ్లవలయునని ఆయన కోరెను. భారత జేతమును ప్రేమించి, నేవకుడుగ నుండు ప్రతి అంగ్లేయునిన్ని ప్రాణ స్నేహితునిగ పరిగణించు వారిలో నాయన ప్రపథముడు. భారత జేతము స్వాతంత్ర్యము బొంది నప్పుడైనను, అప్పుడు యేర్పాటు జేయువరకులైన యింగ్లీషువారిని చట మనచుద్య నుండనియగూడదనిగూడ యేమియు నట్టి యాలోచన లేనేలేదు. —(యంగుయిండియా)

ఆత్మావశ్యక స్వదేశీవస్తువులు మంచి ఉక్కు! వెల సరసము!

మడత చాకులు, మేలయిన బత్తాయిచాకులు, మంగలికత్తులు నగయిరా కట్టరి

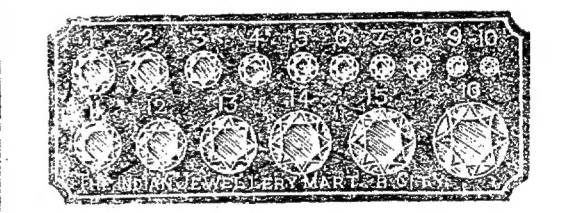
కప్పతాళములు

లీడర్ల జేతుబడి అన్ని నైజాలలోను యిత్రశిరోను, యినుముతోను కూడా చేయబడినవి.

మా కిర్పాగారమున యీకా యితర వస్తువులు అనేకము లెయారగుచున్నవి.

వివరములకు వ్రాసిన ధరలజాబితా పంపబడును. వర్తకులకు సరసమైన కమిషన్ నీయుబడును.

కెల్లిగ్రాఫిక్ అడ్డను: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండు కో., “ఇండస్ట్రీసు” కట్టళ్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc. పెద్దాపురం. పెద్దాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

వర్ణము బాగ వుండే యింటిమేష్ కుచ్చి కెంపును, చక్రసాణ పట్టకెంపులు నిండా రక్కున వెలకు దొరకును.

సరకు కొంచెముగా నున్నది. ఇంతలోనే వెల జాప్తి చేయబోవుము. కాబట్టి వలయువారు త్వరలో ఆర్డరు పంపవలయును.

Table with 4 columns: Size, Weight, Price per unit, Total Price. Rows include sizes 2, 4, 6, 8, 10, 12 and weights 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 100.

ఇండియన్ జ్యూవెలరీ మార్కెట్, పోస్టుబాక్సు నెం॥ 40, బెంగుళూరు నగరం.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయము ప్రెస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ

(1921-వ సం॥ 25-వ తేది శుక్రవారము) (3108)

మూలధనము రు. 3,00,000 ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు. 1,00,000

భాగము ౧-కి రు. 25 లా చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు. 5 లు; బిలాటుకంటు అయినప్పుడు రు. 5 లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తప్పువకాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇవ్వవలయును.

ఆంధ్రదేశభాగ్యదయులనుకు అత్యంతావశ్యకము లగు గ్రంథములను, చటములను, పాఠశాలలకు అవశ్యకము లగు పుస్తకములను ప్రకటించి, ఆంధ్రదేశమునకు వన్నె చెచ్చెను. అచ్చువేయు వారికిని, గ్రంథకర్తలకును మిక్కిలి సహకారి. పెట్టుబడిదారులకు మిక్కిలి లాభకరము. ఇదివరకే మనజేయుచున్న ముద్రణాలయమును తీసికొని కంపెనీ తరపున పని ప్రారంభింపబడి యున్నది.

అందుచేత మొదటిసంవత్సరము నుండియు లాభము పంచిపెట్టుటకు వీలుగ నుండును.

ఇతర వివరములకు ప్రొఫెక్టస్ మొదలగువానికి ఇట్లు వ్రాయవలెను: ఆయ్యంకి వేంకటరమణయ్య మేనేజరు డైరెక్టరు.

కావలెను

మా జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన పుష్టి నిచ్చు నట్టి మదనముంజరి మాత్రలను విక్రయించుటకు కన్ వాసర్లు, ఏజంటు కావలెను.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 27, చీనాబజార్ రోడ్డు మదరాసు.

అచ్చూ నున్నది త్వరలో సిద్ధమగును 1922 సం॥ స్వదేశీ క్యాలెండరు

మహాత్మా గాంధీ, శ్రీ లో॥ తిలకు

పటములు అందులో కలవు. కొలది క్యాలెండరులు మాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నది గాన అర్థములు ౨ అణాలు పంపి, ముందుగ రిజిస్టరు చేసుకొనవలెను.

వెల వ్యాకింగు పోస్టేజి సహా 12 అణాలు, మేలురకం కస్తూరి, గోరోజనం, కుంకుమ పువ్వు, వచ్చకర్పూరం ధరసహాయముగ దొరకును తంజివిలాసం- క్రిష్ రాజీ అందు కో, కోలాకూర్ 256, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాసు.

నవకము (1842) బంగారు, వెండిరత్నముల నగలును ఇతర వస్తువులును కాపను యిచ్చిన పుచ్చుకొని నైకము ఇవ్వబడును ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి గురుసామిశెట్టి కంపెనీ 25, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాసు. సాదా ఉంగరములు, పువ్వురాగము, నీరుకడలాలు, కేళలు, మున్నగునవి చేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు తియారచేయబడి అచ్చుకమునకు సిద్ధముగా నందబడి యున్నవి. కావలసినవారు అడ్డయిచ్చిన వారి యవ్వము చొప్పున పురావడిగా తయారచేసి యివ్వబడును.

ముఖ్య గవనింపు. 1920 వ సం॥ ఆంధ్ర సాం మెదలి తది నుండి అన్ని ధరలు మార్చబడినవి. The Zandu Pharmaceutical Works Ltd., Elphinstone Road, BOMBAY. ఇప్పటికాలము నడువరించి ముక్తి సమృద్ధిగాను, తమక గుణము నిచ్చుచున్నందున అయిదేక కొనుగడములను తయారు చేయుచున్నాము. హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆంధ్ర శ్వేద వస్తు వదర్శనము అప్పటిలో బంగారు వత్తికలు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాడు. వై కనీస విలాసమునకు వ్యాపిని-జో ధరలవట్టి పంపబడును. జాండు వర్తన్యాజక వదుర్తా అయిదేక యావధముల తయారు చేయబడి (8) ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ప్రెసింగు కంపెనీ, సోల్ ఏజంటు, కాకినాడ.

ఆయుర్వేద శాస్త్ర విషయములు

నేత్రరోగములు (నారాయణం కేశవాచార్యులు)

నేత్రరోగములకు శాస్త్ర కారణములు విశేషముగ శరీరముల తిరుగుట, సుఖ స్థ జలములు పానము చేయుట చలన వస్తువులన్నిటిని సేవించుట అవధ్యము చేయుట కలువిధములుగా స్నానము చేయుట ఎక్కువగా శేడ్యుట మున్నగువాటిచే మానవులకు తొంబదియారు నేత్రరోగములు పుట్టుచున్నవి.

అంగ ఆయుర్వేద యానాని శాస్త్రములు కొందరు దీర్ఘ కాలము పుస్తకములను ఏకదృష్టితో జాచుటచేత ముఖ్యముగా నేత్రరోగములను సంపాదించుకొనుచున్నారు. అత్యుద్ది అట్లుండ ముఖ్యముగ ఎండయందు విశేష కాలము నడచి మార్గాయాసము తీర్చుకొన ముందే తటానన ఏజిండ్లను లోతుబావులందుంచెను లేక చెరువులందుంచెను స్నానము చేయు నిమిత్తము దురుగునుండు చేతను దూరమునందున్న వస్తువులను యేకదృష్టితో జూచుచుండుటచేతను అకస్మాత్తుగ నిద్ర లేపుటచేతను దుమ్ములో నిండిన గాలిలో బనిచేయుట చేతను ధూళి సన్నని నలుగులు నేత్రములలో పడుటచేతనున్న కొన్ని నేత్రరోగములు కలుగుటకు కారణములగుచున్నవి. పొగ నేత్రములందు ప్రవేశించుటవలనను వాంతులు కలుగునపుడు రాకుండ చేయుట వలనను విశేషముగ వాంతులు గలుగు రోగములవలనను మలముత్రాదులను సకాలములలో నడలక పోవుటవలనను సర్వకాలములలో యెడతెగకుండ యెచ్చుటవలనను కొన్ని సమయములలో తీగ్రోపముచెంది మాకుమిదదెబ్బలు కొట్టుట వలనను నేత్రరోగములు కలుగును. ఇదియునుగాక కొన్ని తిరుణములలో విపరీతముగ మత్తు పదార్థములు పుచ్చుకొనుట కొన్ని వేళలలో కామదార్శులందును వ్యభిచారవృత్తియందు విస్తారముగ పాటగినటు కారుకన్నీళ్లు కారినీయుండ కంటిలో నిలుపుటచేత చాకలేట్టి నూత్నములగు చిన్ననలుగులను తజవృష్టితో చూచుట మొదలగు వాటివలనను మానవులు కలువిధములగు నేత్రరోగముల పాలగుచున్నారు.

ప్రారంభముననే చికిత్సచేయుక్కు వచ్చుకవ్వములు నేత్రములయం దెలాటి చిన్న బాధయైనను ఆవ్యాధికి ప్రారంభముననే చికిత్సచేయకున్న కొలది కాలములోనే కొంత తిరిగి కండ్లు యెత్తగనుండుట తాళలేనింతటి బాధలుగలుగుట తలచొప్పి ముట్టుక నుండుట వెచ్చటినిన కంటినుండి కాటకు కను రెప్పలు ఉబ్బుట కంటి యందుదురద పుసి కట్టుట కండ్లు గలుగుట మున్నగు నవి జబ్బులు కలిగి రోగిని మిక్కిలి బాధలపాలు చేయుటచే కాక చక్షూరము, యిర్రోమము పెరుగుట, కనురెప్పలమీద మరుపులు గలుగుట, తేలికటి, మొదలగునవిసాదా కలుగును.

గణా తీరములగు నయనరోగంబులయొక్క ప్రతి విషయమును, వాటియొక్క చికిత్సను, వ్రాయలేనన్ని నొక వెద్దగ్రంథము కాగలదు. ప్రపంచమునందు, అనేకమంది యువకులు, యావ్యాధిచే, నేత్రములుచెడి భూలోకమున తీవ్రమృగులచందమున వారి యావజ్జన్మము నివృత్తయోజనము లైనను, కష్టముల పాలై కాలయాపనము చేయుచు, తినుటకు అన్నములేక చచ్చుచున్నారు.

గొప్ప గొప్ప వైద్యశాస్త్రజ్ఞులుగూడ యీకంటిరోగముల భేదము లభిన్నాత్మము లగుటచే వాటిని కనుగొనటయం దనేక కష్టములు బొందుచున్నారు. అధికా రోగమును కనుగొనిన, చికిత్సితముల, రోగినిదానమును తెలిసికొను పెంత కష్టతరమ, చికిత్స చేయుటగూడ సంతకష్టమైనవని నేత్రరోగ చికిత్సలకు వలయు సాధనము లభి నూత్నము లగుటచే వాటికి యెక్కువ ద్రవ్యము కావలయును.

వైద్యుల కారణముల వలననేగాక, ఈ నేత్రవ్యాధులు, అతిమాత్రవ్యాధి కొలకు వ్యాధిగలవారికిగూడ, గలుగుటకు కారణము లగుచున్నవి. ఇట్టి వ్యాధులవలన గలుగు నేత్రరోగములకు, ఆ యా శ్రీబాధ్యములు కుదుర్చుకొనటకు తగిన మందులు కరువులోనికి పుచ్చుకొనుచు, కండ్లకు వై పూరిగా చేయుమందులు వాడుకొనవలయును. ఈలాటి వ్యాధులచే, కలిగిన నేత్రరోగములు కుసురుట చాలాకష్టము. శ్రీబాధ్యములవలన సంపాదించుకొన్న నేత్రరోగములగుల, రోగులకు చికిత్సితములగా వైద్యులు తినుకండ్లకు బాగ్రతగ నుంచుకొను సదుపాయములు చేసికొనకున్న కష్టము వచ్చును.

చికిత్సలు చాలావఱకు నేత్రరోగముల కన్నీటికిని, చందు లోకలికి పుచ్చుకొనుచు, వైపూరి పూయుచుండవలయును. నేత్ర రోగులకు చికిత్సకు పూర్వము రోగి మెదడును శుభ్రపరుచుట ప్రథమకర్తవ్యము. నేగులు పరిశుభ్రముగా నుండునట్లు చేయుట చెందవలసి. జేమానునకు బలము కలిగిండుట మూడవపని. జీర్ణశక్తి కృద్ధి చేయవలయును. రక్తకృద్ధికి వలయు మందులు సేవించుట నుంచిన. వై విరువిరుములు వృద్ధి చేయుటయే సాధకము లైనను తేయును నేత్రరోగమునకు చికిత్స చేసిన నేగాని యారోగ్యము మానను.

నోటీసు. ఇకంటాక్సు అస్సినీల సహాయముకొరకు ఏర్పరు ప బ డి న ఏజెంట్స్ 42, రాయపేట్ట హైరోడ్, మైలాపూరు మద్రాసు

వై పన్నుకు సంబంధము కలిగినవారలలో ఎవరికైనను మా సహాయము కొరవారలకు ది ఫారము తయారు చేసి యిచ్చుటకును, విధింపబడిన పన్ను బాధితుని అస్సినీకి లోయ నెడల ఆక్షేపణ లేక అడ్డకొక పీటివక్ (వ్రాసియిచ్చుటకును అస్సీలు పీటివక్, కవర్స్ మెంటు మెమోరియలు కయారుచేసి యిచ్చి కాలాతీరము కామునపు దాఖలు చేయించుటయే కాక వారికి గల సంశయములను తీర్చి వారి వారి పనుల ననుసరించి ఫీసు పుచ్చుకొని, చట్టమును అనుసరించి పనుల అస్సినీలను వెంజేర్చి యిప్పించబడును. (8:72)

మహాత్మా గాంధీ కి జయం. భరతిమాతకు జయం. [చదువ] దేశీయదేశములను పోషించి కాంగ్రెస్ తీర్మానమును అగరిం మించితిరుణము! అవకాశమును బారించునవడు!!

శుద్ధ స్వదేశీ వట్టు వస్త్రములు

మా వద్ద ప్రకృతమైన హిందూదేశపు పట్టుతో కండువలు, పంచెలు, చీరలు, కొటుగుడ్డలు, రవికెగుడ్డలు, తయారు చేయించి విక్రయించుచున్నాము. మేము బంగారాజభాని లో పట్టుండెను స్థలములవాంచి పట్టును తెప్పించి యిక్కడ వడికించుట, శుభ్రపరుచుట, రంగులుచేయుట, మొదలైనవి స్వయముగా 1 1/2 సంవత్సరములనుంచి చేయించుచున్నాము. నడకు పట్టుబట్టు శుద్ధస్వదేశీవి అయివున్నవి. నడకు పట్టు వన భారతదేశములోనే తయారైనవి, కావలసినవారికి మేము ఋజువుపరచ గలము. కావున దేశభిమాను లెల్లనన్ను మహాత్ముని అభిప్రాయమునకు చేయుత హాసగి దేశోన్నతి మునకు కారణభూతు లగుచు మా త్వస్వమును అభివృద్ధి పొందించుటకు భారతసోదరు నెల్లరను జేచుచున్నారము. శ్రీఅంజనేయ కిల్లిపింగు ఫ్యాక్టరీ ఇట్టు, ఆర్యాపురం, రాజమండ్రి. రాంనాథ్ మానీలాల్

రాజకీయ గ్రంథములు

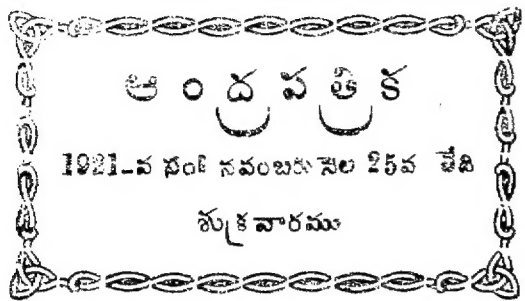
- 1. భారతసమస్య పరిశ్రమల చరిత్ర 0 8 0
2. స్వతంత్రజీవనము (సుభాషుడు) 0 8 0
3. స్వరాజ్యరథము (నాటకము) 0 8 0
4. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము (ఆంధ్రుడు) 0 6 0
5. మహాత్ముని జీవితచరిత్ర 0 4 0
6. అరవింద యోగుని జీవితము 0 5 0
7. మహాత్ముదాలి జీవితము 0 2 0
8. శాసన తిరస్కారము (భోలో) 0 2 0
9. గాంధీగారి మోదవస్వరాజము 0 8 0
10. తిలకు మహారాజుని శతకము 0 4 0
11. ఆంధ్రమాత (నాటకము) 1 0 0
12. భారతదేశోద్యమము 0 4 0
13. రాజపురించేము 0 1 6
14. పంజాబువధలు 0 8 0
15. మహాత్ముని యువదేశములు 0 12 0

ఉపే ప్రచురణాలయము, 17, నారాయణ మెదలి పేట్, మదరాసు.

కావలెను

ఆంధ్రదేశమునందంతట, ముఖ్యపక్షముల నుండి ఉపవిలేఖలు గావలసియున్నాయి. ఇట్టి వానినుండి వచ్చు లేఖలకు ప్రాముఖ్య మియ్యబడి ముందు ప్రకటింపబడును. ఉపవిలేఖలుగా నుండ దలచినవారు మాకు దెలిపినచో వారు నిర్వహింప వలసిన కనుల దెలుపుదుము.

సంపాదకులు, ఆంధ్రపత్రిక, మదరాసు.

పురాతన శాసనములు

1920-21 సంవత్సరపు ఎన్నికల ఫలితము, మొదటి భాగమున శాసనసభకు నిర్వహించిన పనియూ, రెండవ భాగమున శాసనముల వివరణయు పొందు పరుపబడెను. చెంగల్పట్టు తాలూకాలో సింగ పెడమాళు కోటెలయందలి నృసింహస్వామి గుహ దేవాలయమును, ఈశాఖకు చెందిన యద్యోగి దర్శించెను. దేవాలయపు నిర్మాణముబట్టియు, విగ్రహపు పరితనముబట్టియు, ఇది కల్ల పుల తాలము నాటిదని ఆతడు నిరూపించుచున్నాడు. ప్రాచీన చోళ నృపులగు క్రథమ రాజరాజునకు సంబంధించిన శాసనము దేవాలయమున కుత్తర దిశను గనుపించెను. గంగామజిల్లాలో ముఖ లింగమునందలి ప్రాచీన దేవాలయముల ఛాయా పటము దీసికొనబడెను. ఉత్కళి దేవాలయ నిర్మాణ కర్తల కిది నిదర్శనముగ నున్నది. ముఖ లింగేశ్వర దేవాలయమునందు, ఒక దేవతా విగ్ర హము తన శిరమును ఛేదించి ఎడమచేతియందుంచి కొనినటులను, పరుండిన స్త్రీపురుషు లిరువురపై నిలచియుండినటులను, ఇరుకక్కలను ఇరువురు స్త్రీ విగ్రహము లా దేవత కంఠముననుండి వెడలెడి రక్తము ద్రావుచున్నటులను చిత్రీకరింపబడినది. ఇట్టి విగ్రహము శాక్తేయమతమునకు సంబంధించియుం దునెలలచి పంగ దేశపు హైకోర్టు జడ్జియగు సర్ బాక వుద్రాభగారి కోశ ప్రతిమను పంపగ, వారు ఛేదించి తమ యభిప్రాయమును తెలిపిరి. దేవతా విగ్రహము ప్రచండ చండికా విగ్రహమని తెలి పిరి. ఛానీ, వర్ణి నీ లకు ఇరువురు పరిచారికల చామమును మోస్తూ తామె తన శిరమును ఛేదించి, వారికి నెత్తురు నిచ్చెనట. దీనియర్థ మే మునెన దేని ప్రాచీనమును పునీయు, ప్రధానముగ నెత్తుమయి యనియు, ఆమె పరిచారికలు తమ స్వయం రజస్సును వెల్లడించుచున్న పనియు, సూచిం పబడినది.

ఇట్టివిగ్రహము తిట్టెనుందుగూడ, గలదట. విశ్వేశ్వరతల్పమునందు గనుబడు భావమున, ఇట్టిమూర్తి వర్ణింపబడెను. రతీకాములపై నామె నిలచియుండెను. నృప్తియందలి సంచలనశక్తి ఈమెయందు మూర్తిభవించినది. శక్తియొక్క దశమహావిద్యారూపములలో నిదియొకరూపమని వుద్రాభగారు దెలుపుచున్నారు. కాళీ, తారా, పోడశీ, భువనేశ్వరీ, భైరవీ, భూమవతి, బగళా, మాలంగి, కనులారూపములు, మిగిలిన తొమ్మిది

రూపములు. ఇవిగాక శక్తికి మరొకొన్ని విద్యలు గల వని కొన్ని సాంప్రదాయములు తెలుపుచున్నట్లు. సమ్యాహారంత్రమున గలదు. తంత్రసారమందు ఈమెయాపు ఎటుల వర్ణింపబడెనో, వుద్రాభగారు దెలుపుచున్నారు. విజయవాడలో ప్రాచీన మల్లి ఖాస్తున దేవాలయమున, నృసింహమూర్తి హిరణ్య కశ్యపుని వధించుచున్న చిత్రపుకు ఛాయా పటము వైకొనబడెను. తొలి కల్ల వ చాళుక్య రాజులనాటి చిత్రపులతో వీనికి పోల్చి గన్పించు చున్నదని నివేదిక దెలుపుచున్నది. మంగుళూరు యొద్ద కడలిగ్రామపు శివాలయమున మూడులోహ పుజైన విగ్రహములుగలవు. వీనిలో బ్రహ్మవిగ్ర హము, మిగుల నుండరమై గంభీరముగ నున్నది. దీని ఛాయాపటము లిపోర్టునందు చేర్చబడెను. కర్కాలయొద్ద దొరికిన క్రతిమలో జైనగురువుల రూపములుగలవు ఈమడచంద్ర భట్టారకుడు, హేమచంద్రభట్టారకుడు, శ్రీచారుకండితదేవ, శ్రుత మునిధర్మభూషణ భట్టారకుడు, పూజ్యపాదస్వామి, విమలసూరి భట్టారకుడు, శ్రీకీర్తిభట్టారకుడు, సిద్ధాంతదేవ, చారుకీర్తిదేవ, మహాకీర్తి, నరేంద్ర కీర్తిదేవ, యను పండ్రెండుగురువుల నామములు పేర్కొనబడినవి. వీరు ఉపదేశించుచున్నటుల గను బలచెడి చిత్రపునకు ఛాయాపటము లిపోర్టు నందు చేర్చబడెను.

ఈమారు సంపాదించబడిన శాసనములలో ప్రాచీన చోళరాజులకు సంబంధించిన ఆధారములు గలవు. మొదటిపరాంతకుడు, మొదటి రాజరాజు, క్రథమ రాజేంద్ర చోళుడు, క్రథమ కులోత్తుంగ చోళుడు, మొదలగునృపుల చారిత్రమునకు సంబం ధముగల శాసనములు వీనియందున్నవి. కాంచీనగర మున దుర్గాదేవాలయపు స్తంభముపై 11 వ శతాబ్దపు లిపిలో చెక్కబడిన ప్రాచీన సంస్కృత కవియగుమయూరునిసూర్యాష్టకమునందలి మొదటి ఆరుశ్లోకములకనుపింపగ, వానిని ఎక్కిగ్రాఫీశాఖవారు వ్రాసికొనిరి. చిత్తూరు ఉత్తర ఆర్కాయజిల్లాలలో జైనస్తూపములు గనుపించెను. వీనిలో ప్రాచీన మయినది క్రీస్తుశకము 920 సంవత్సరమునాటిది. గుత్తి తాలూకాలో లభించిన 148 శాసనములలో పశ్చిమ చాళుక్య రాజులగు రెండవ పులకేశినుడు, మొదటి విక్రమాదిత్యుడు, విజయాదిత్యుడు, రెండవ కీర్తి వర్మలకు సంబంధించిన శిలా శాసన ములుగలవు. ఇవి చాలయరుదుగ మాత్రమే లభిం చెను. ఇవిగాక, 899 శతాబ్దములకు సంబంధించిన శాసనములు కొన్ని పరీక్షింపబడెను. ఉరవకొండ మఠములో ప్రాచీన గ్రంథాలయము కలదట. తెనాలి తాలూకాలో 137 శాసనములు దొరికెను. రెండవ భాగమునందలి శాసనముల వివరముల జూచిన, గుత్తిశాసనములలో ప్రాచీన బాదమి చాళుక్యరాజులకు సంబంధించిన నయదు రికార్డులు గలవు. క్రథమ విక్రమాదిత్యుని (655-680) కాలమునకు సంబంధించిన తెలుగు శాసనము లభించినది. ఆకాలమునకు చెందిన తెలుగు శాసన మిదియొక్కటిమాత్రమే యంతవరకుగ నుపించినది.

మరియొక శాసనము క్రథమ విక్రమాదిత్యుని మనుమలగు విజయాదిత్య సత్యాశ్రయుని కాలము నాటిది. మొదటి శాసనము 680 సంవత్సరమునాటి దనియు, రెండవ శాసనము 719 సంవత్సరమునాటి దనియు యూహింపబడినది. ఈ రెండును తెలుగు శాసనములలో చాల పురాతనములని జెప్పవచ్చు ను. రెండవ శాసనము నందు గుత్తిరాష్ట్రము కొరకు జరిగిన యుద్ధము వర్ణింపబడినది. మరి యొక శాసనము రెండవకీర్తివర్మకు సంబంధించి నది. బల్లారిజిల్లా ఆలూరు తాలూకాలో విజయా దిత్య, రెండవకీర్తి వర్మలకు సంబంధించిన శిలా

శాసనము కనుపించెను. కర్కాల చాళుక్య రాజులలో, రెండవ జగదేకమల్ల జయసింహుని శాసనము ప్రాచీనము గగ నుపించు చున్నది. ఆ ఆవ విక్రమాదిత్యుని కి సంబంధించిన ఏడుశాసనములు గుత్తితాలూకాలో దొరికెను. తెనాలితాలూకా కొల్లూరు నుండి ఈరాజుకు సంబంధించిన శాసనములు మూడు గలవు. ఒక శాసనములో సీతని సేనానాయకుడగు ఆనంతపాల దండనాయకునిపేరు ఉదహరింపబడె ను. ఈతని తండ్రిపేరు మహేశ్వరుడనియు, తల్లి పేరు పంపాదేవియనియు తెలుపబడెను. నారా యణ, వామన, లక్కణ యను నామములుగల ఈతని సోదరులు పేర్కొనబడిరి. ఇతర శాసనముల లో నెక్కడను వీరిపేరు లింతవరకు దెలియలేదు. ఈకుటుంబమువారు భారద్వాజగోత్రీకులని కూడ తెలియుచున్నది. మరియొక శాసనముబట్టి చాళుక్యరాజుల కాలములో రాష్ట్రముల పరి పాలనము పశ్చిమరంపర్యపుమాక్కు ననుసరించి గాక, రాజ గావించెడి నియామకముల మూల మున జరుగుచుండెనని, నివేదికము దెలుపుచున్నది.

ఆరవ విక్రమాదిత్యునికి పిమ్మట రాజ్యము చేసిన మూడవ సోమేశ్వరునికి భూలోకమల్లుడను బిరుద ముగలదు. ఆతని రాజ్యకాలమునకు సంబంధించిన శాసనముగలదు. సర్వజ్ఞ చక్రవర్తియను బిరుదము గూడ రికార్డునందు పొందుపరుపబడినది. దాన ముచేయునపుడు పలువురు రాజకీయోద్యోగులు హజరై యుండినటుల ఈ శాసనమున దెలుపబడి నది. మహాప్రధాన, అంతః పురాధ్యక్ష, కరితురగ సాహణవర్గాది, శ్రీకరణము, అరిసంధి విగ్రహి (విదేశరాజ్యాంగ మంత్రి), పాళాయిత, సేనాధి పతి, మణివర్గాది, హథపాదక కధితవర్గాది, రాజా ధ్యక్ష, యను ఉద్యోగముల నిర్వహించెడి పదు కొండుమంది కదవులు పేర్కొనబడినవి. ప్రాచీన కాలమున రాజకీయోద్యోగుల విభజనము చక్కని ఏర్పాటుల ననుసరించెనని, ఇందు నుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఈ శాసనమునందు గుత్తి యనుపేరు పొందుపరుపబడెను. గుత్తిరాష్ట్రము నకు తురమరవిషయ అనుప్రాచీన నామమంతకు మున్ను వాడుకలో నుండెను. దండనాయకుడు అనగ సేనాధిపతికడి ప్రధాన స్థానముగ నుండెనని గూడ తెలియుచున్నది. దేవగిరి యాదవులకు సంబంధించిన శాసన మొకటి కనుపించెను. ఇది రాజనారాయణ ప్రతాపచక్రవర్తి సింహాళదేవుని కాలమునకు సంబంధించినది. దీనియందు, పద్మ ము గద్యముగూడ కలసియుండెను. తూర్పు చాళు క్యరాజును, రెండవయద్యమల్లుని కుమారుడు నగు బాదపరాజు కాలమునాటి తామ్రదాన శాసన మును, కొమర్రాజు లక్ష్మణరావుగారు ఛరిక్షనిమి త్రము పంపిరి. ఇందుకుగూర్చి కొంచమువిచారణ చేయబడెను.

కొల్లూరులో సంపాదించిన శాసనములలో కులోత్తుంగ చోళుడు పేర్కొనబడెను. రెండవకులోత్తుంగ చోళుని కాలము నాటి శాసనముల కొన్నింటిలో ఆనంతి శ్వర, నరేంద్రేశ్వర దేవాలయము పేర్కొనబడెను. వీనికి పిమ్మట రాజ్యముచేసిన రెండవ రాజరాజు కాలపు ఆధారములు నాలుగు లభించెను. పాండ్య రాజుల కాలమునాటి శాసనమున దేవాలయమున పూజచేయు హక్కునుగూర్చి వివాదము రాగ, అది విచారించబడెను. విచారణసభయందు, ఇతర మండలములనుండి వచ్చిన యాత్రీకులును, రాజ్య మునందలి వివిధ భాగములనుండియు వచ్చిన ప్రజ లును పరివేష్టించి యుండిరిని సూచింపబడినది.

ఇట్టి విచారణలయందు, ప్రజలు వచ్చి వీక్షించుటకు తగిన యవకాశము లియబడెను. విజయనగర రాజులకు సంబంధించిన శాసనము లనేకములు గలవు. తెనాలి తాలూకా చుండుగుర్ర గ్రామమునుండి తెలుగు చోడులకు సంబంధించిన నాధారము దొరకినది. తామచోడుని నామముదహరింపబడెను. ఈతనికి చోడ బల్లియను సోదరుడు గలడట. బాపట్ల తాలూకా పెదచెరు కూరు శాసనములలో వీరి వంశ వృక్షముగలదు. దీనియందు మొదటివాడగు చోడబల్లికి, నన్నెచోడుడను కొమారుడుండెననియు, తెలుగుకుమార సంభవగ్రంథకర్తయగు నన్నెచోడుడితదైయుండుననియు, నివేదికమూహించుచున్నది. ఇంతియగాక, నన్నెచోడుని 1078 వ సంవత్సరమునకు వెనుకకు దీసికొనిపో వీలులేదనియు, మానవల్లి రామకృష్ణ కవిగారిచ్చిన 940 సంవత్సరమునకు నూటయేబది సంవత్సరముల కింకను ముందుకే నన్నెచోడుని దీసికొనిపోవలసియుండుననియు, నివేదికము దెలుపుచున్నది. ఇట్టి వివాదవిషయమును విజ్ఞులు సావధాన చిత్తులై యోచించెదరుగాక. కొన్ని శాసనములు కాకతీయ వంశమునకు చెందిన గణపతికాలమునాటివిగ నున్నవి. మొదటిదానిలో వెలనాడుజేశమువరకు ఆధిపత్యము వ్యాపించెనని, సూచించబడినది. తెనాలితాలూకాయుండిలి దుర్గిరాలకును పొరుగుననున్న గ్రామములకును సరిహద్దు తగాదా వచ్చియుండగ, గణపతి నృపుడు మల్లవరాజు రుద్రవరాజు అను మంత్రులను, పోరాలమును పరిష్కరించునిమిత్తము పంపిరిని, ఈశాసనమానగలదు. మరియొక శాసనమునందు కాకతీయ గణపతికి కూతురగు రుద్రమాంబకు చాళుక్య నృపుడగు వీరభద్రేశ్వరుని కిచ్చి వివాహము జేసినటుల దెలుపబడెను. వీరభద్రేశ్వరుని పేరు ఇతర శాసనములలో కనుపించదు. రుద్రమ మహాదేవి (రుద్రమాంబ) గణపతి నృపుని కూతురని, ఇందుమూలమున మరల స్థిరమగుచున్నది. గణపతి వంశమునకు చెందిన ప్రతాపరుద్రునికి సంబంధించిన మూడు తామపు రేకులు సంపాదించబడెను. ఈతని జయించి, కొండవీడును కృష్ణదేవరాయలు స్వాధీనపరుచుకొనెను. మయూరకవి సూర్యప్రకాశునిగూర్చి వ్యాసారంభమున పేర్కొనబడెను. కేవల సాహిత్య గీతములను రాతిపై చెక్కిన కొలది నిదర్శనములలో నిది యొకటిగ గమనించుచున్నది. తామశాసనములలో మూడింటియంద, గ్రామమున రెడ్డి, కరణము, పురోహితుడు, కమ్మర, వడ్ల, అగసాలి, మరాఱు, తలారి, కుమ్మర, చాళి, మంగలి, కిరాత, వనాది మొదలగు వృత్తులుగలవారి కిచ్చిన భూములవివరము దెలుపబడినది ఏయే మంత్రుల ననుసరించి, గ్రామవృత్తులను జేయవలసినోకూడ తెలుపబడినది. రిపోర్టునందు పరిశీలించదగిన యంశము లింకను ననేకములుగలవు. ఎక్కిగ ఫీలిపోర్టునందలి సిద్ధాంతములతో సంతృప్తి జెంద, పురాతన శాసన పరిశోధకులు స్వయముగ విని పరిశీలించి, ప్రాచీన హిందూదేశమునకు సంబంధించిన సమగ్ర వృత్తాంతమును సంపాదించుట యవశ్యకము. అన్వేషించిన కొలదియు, ఆంధ్రుల ప్రాచీన వైభవమును వెల్లడించెడి విశేషాంశము లనేకములు గమనించునని, ప్రస్తుతానుభవము తెలుపరచుచున్నది.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల : గ్రాంటులు

ఈకళాశాలపై అభివృద్ధిశాఖామంత్రి లిటి వలసే తమకటాక్షాపీఠములబడి, కళాశాలకిచ్చుచున్న గ్రాంటులను రద్దుజేయవలయునని పరి

శ్రమల దైర్యముగారిని కోరియుండి. మరల స్థానిక స్వతంత్రులనా శాఖామంత్రిగా రింగీకయ్యత్రుమును ప్రయోగించిరి. నవంబరు 7 తేది యుత్తరువునందు మ్యూన్సిపలు సంఘములుగాని లోకలుబాధులుగాని ఈ కళాశాలా పోషణ కెట్టి సహాయము నికముందు జేసినను, అది అక్రమముగ భావించబడునని, వెల్లడి జేయబడెను. తమచేతులలో నున్న స్థానిక సంఘములు సయితము కళాశాలకు సహాయముజేయకుండ, మంత్రిగారు అరికట్టిరి. స్థానిక సంఘము లీయుత్తరువున కెంతవరకు బొబడునో చూడవలయును. జాతీయ కళాశాల తన రెక్కలపై తానాధార పడియుండగలదు. జాతీయ విద్యా నిరోధమునకు మంత్రులు గావించుచున్న యుత్తరువులను గమనించి, ప్రజలు తమ ఆత్మగౌరవము చూపుటకయినను కళాశాలకు శక్తివంచన లేక సహాయముజేసి, నిర్బంధములను ఫలరహితముగావించుట ధర్మము. ఇట్టి యుత్తరువులవలన జాతీయవిద్యకు జేశమునందు ఆత్మంతమగు ప్రోత్సాహముగలుగునని విశ్వసించెదము.

రాజకీయ నిర్బంధితులు

రాజకీయ నిర్బంధితులను, అంగ్లదేశములో జూచుచున్నటుల జూచుటకును, తగిన ఏర్పాటులు జరుగువరకు ఆహారము, బట్టలు, నివాసము, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు సంభోషణలు మొదలగు సౌకర్యముల విషయమై యూరపియను ఖయిదీలకిచ్చిన సౌకర్యముల నొసగుటకును బీహారు శాసనసభవారంగీకరించుచు తీర్మానము గావించిరి. బీహారు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము సంగీకరించెదరని యూహింపవచ్చును. ఇట్టి ఏర్పాటులను మద్రాసు రాష్ట్రమునందు గావించెదరా? తామీ విషయమై జోక్యము కలగజేసికొనవలసి, ప్రభుత్వమువారు గత శాసనసభయందు జవాబిచ్చిరి. సంయుక్తరాష్ట్రములలోను, బీహారురాష్ట్రములోను జరుగుచున్న ఏర్పాటులను జూచి యైనను, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ నిర్బంధితులయెడ పేరువిధముగ ప్రవర్తించెదరేమో చూడవలయును.

మూలీ పేట : ద్వితీయవిజయము

తాతాకంపెనీవారు మూలీ పేటయొద్ద మరల సేతునిర్మాణమును ప్రారంభించిరి. రయితులు సత్కాగ్రహము నవలంబించుటకు, సేతువును చేరగనే కంపెనీ కనివారలు పని చాలించిరి. పిమ్మట, తాతాకంపెనీ ఇంజనీరగు క్యామరానుగాకు డిశెంబరు 1 వ తేదివరకు పని నాపివైచెదనని వాగ్దానముచేసిరి. సేతునిర్మాణమును పూర్తిగ నాపివైచువరక, తమపట్టుదలను మానమని రయితులు దృఢనిశ్చయమై యున్నారు. అంతవరకు సత్కాగ్రహమును కొనసాగింప వారు నిశ్చయించిరి. తాతాకంపెనీ వారెంతకాల విట్టివాయిదాలను పెట్టెదరో చూడవలయును. ఎటులయినను, మహారాష్ట్ర ప్రజల యభీప్సయ నెఱవేరక మానను.

కీర్తిశేషులగు డి. బి. సుబ్రాయలు రెడ్డిగారు

ఇంతకుమున్ను విద్యాశాఖకు మంత్రిగనొందిన డి. బి. సుబ్రాయలు రెడ్డిగారు నిన్నటిదినము చనిపోయినందుల కెంతయు చింతించెదము. వీరు దక్షిణ హిందూదేశ ప్రజాహిత జీవితమునందు, ప్రాముఖ్యము బడసియుండిరి. వీరు దక్షిణదేశపు ఆంధ్రులు. జన్మింపబడినవాడు.

వ్యవసాయము; సహకారము.

అభివృద్ధిశాఖామంత్రి లగు ఆనరబుల్ కాయబహదూరు కే. వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారి యభ్యుత్సాహక్రింద నీకింది సభ్యులను ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయ, సహకారముల గూర్చి కలహల నిమిత్తమై స్థాయిసంఘముగ నియమించిరి.

- (1) కే. యే. రిచ్చార్డుకొ యం. యల్. సి, (2) డి. సి. వెల్లింగ్ గొండర్ ఆన్ యల్. యల్. సి, (3) కే. కుప్పసామి ఆన్ యల్. యల్. సి, (4) టి. సోమసుందర మొకల్యూర్ ఆన్ యల్. యల్. సి, (5) కే. ఆదినారాయణరెడ్డి గారు యం. యల్. సి, (6) కే. సోపాల కృష్ణయ్యగారు యం. యల్. సి, (7) డి. బాబు బహదూరు సి. ఆరుజాచల మొకల్యూర్ ఆన్ యల్. యల్. సి, (8) కే. ప్రభాకరం లోపల ఆన్ యల్. యల్. సి, (9) డి. ముచ్చామి నాయుడు గారు యం. యల్. సి, (10) కే. సదాశివరెడ్డి ఆన్ యల్. యల్. సి.

పి. సుబ్బరాయకొ యం. యల్. సి, గారును, అభివృద్ధిశాఖ ప్రభుత్వకార్యదర్శియగు కమిటీయొక్క యెక్స్ ఆఫీసియో సభ్యులుగ నుందురు. రెండవవారు కమిటీకార్యదర్శిగ నుందురు. అక్రమము దైర్యముగారును, సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రారుగారును కమిటీ వింటింగులకు వెళ్లుమందవలయును. అభ్యుత్సాహ స్థానికవిషయములగూర్చి రిపోర్టులుకై ఆచటి సభ్యులను తాత్కాలికముగ నియమింపవచ్చును. కమిటీ వారు చేయవలసిన పని సలహాల నిమిత్తమే.

ప్రెజిడెన్సీలు

శీర్షి, నవంబరు 21.—ఇప్పుడు 6, 9, 12, మాసములకు వికయించబడుచున్న ప్రెజిడెన్సీలపంతులప్రకారము మూడు మాసముల ప్రెజిడెన్సీలు గురువారములందు 99-3-0 లకు అమ్మబడును.

అమృతసరస్సు బంగారుదేవాలయము

లాహోరు, నవంబరు 21.—అమృతసరస్సు బంగారుదేవాలయపు తగాదాను పరిష్కారముచేయుటకు పంజాబుప్రభుత్వమువారు లాహోరు జిల్లాలో గాంధీగ్రామము కేసుచేసిరి. ఇప్పుటివ్యాజీయ, గురువారము ప్రభుత్వముకమిటీ సభ్యులు కలుగుచు జేరి ప్రతివాదులు, వాదులు డిల్లీలోనున్నారు. (1) ఇప్పుటి ప్రెజిడెన్సీల తొలగించవలయును. (ఇప్పుటి ప్రెజిడెన్సీలు ప్రభుత్వమువారి) (2) కొత్తప్రెజిడెన్సీలు నియమించవలయును (3) జేవాలయపు ఆస్తివంతులకిది ఒక ప్రెజిడెన్సీయే చేయవలయును (4) వ్యాజీయమెంటు విధానమును పరిష్కరించవలయును. ఈవిధానమును తయారుచేయుటకు కొద్దిపాటి ప్రతినిధులసభ్యులను నియమింపవలయును.

పాపముపాలెం:—ఈ నెల ౧౭ వ తేదీ గురువారం ఉదయం గాంధీమహాస్వమిసభము ఖద్దరు వస్త్రధారణ యూరేగింపు జరిగెను. 17 తేదీని సంపూర్ణమైన వారతాళము జరుపబడెను. మద్రాసునుండి సర్కారుకు పశువులపుల్లరి యంతవరకు దమ్మిడియైనను చెల్లలేదు. అధికారులు తమదృష్టిసంతాపముగ్రామమునూడ కేంద్రీకరించి ప్రజలను లొంగవీయ పలుప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. మద్రాసుములో పాపెన్ వారికి యిల్లువున్నప్పటికిని మద్రాసు ప్రజలు పూనిన హిస్సాగ్రమువలన తినుబండారపునపులు కొరకమిచ్చే కెలలనుండి గ్రామిణుల ఆహారలేక పోయిరి. జబులుకు పోవువారి బాలికా తియారు చేయబడుచున్నది. కార్మికులవారి తీర్మానము ననుసరించి జెలుకు పోవుటకు ౧౦౦ మంది సంసిద్ధులై యున్నారు.

పన్నెల తాడిపురము క్రి పుష్కరహార: గ్రామములో 17-వ తేదీ రాత్రులు గావించబడెను.

తెనాశిగ్రామంలోనున్న శ్రీ కృష్ణ హింసా కైయేటరు వారు, శ్రీకృష్ణలీల ఆను నాటకమును మనోహరముగా ప్రదర్శించి, ఆ నాటకమునకు వచ్చిన ఆనాములలో నుండి రు. ౧౦-౦-౦౦౦ తెనాలిలో శ్రీ చుంహారు హనుమంతరావు గారిచే స్థాపించిన జాతీయవిద్యాలయమునకు ధర్మము చేసిరి.

నల్లమందు ధరలు:—1922 వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండియు నల్లనుండు ధర సేరు 83 నూపాయలకు యెక్కువ జేయవలసినదని రెవిన్యూదేస్తావా కిచ్చిన సలహాను ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరి. రాత్తపు రాబడికి సప్తము గలగకుండ జేయుటకై యిట్లు చేయబడినది:—(ప్రచురణసంఘము)

భాషాభ్యసనము.

ఇంగ్లండు దేశమున హైస్కూలు లందఱే, పరభాషాభ్యసనము మొదలిడెదరు. సామాన్యముగా 11 సంవత్సరముల బాల, బాలికలకు, ఈ తరగతియందు చేర సాధ్యమగును. వీరు, నాల్గి భాషలలో నేయుక భాష నైనను, సామాన్యముగ నేర్చుచున్నారు. ఫ్రెంచి, జర్మను, లాటిను, గ్రీకు, కొన్నియెడల ఇటాలియనుభాషలు నేర్పబడుచున్నవి. బాలురకు, ప్రత్యేకాభిలాష యుండునో, తన ప్రత్యేక వాంఛిత పరభాష కాక, మరొకభాషను నేర్చుకొన ప్రయత్నింపవచ్చును.

వీరికి ఈ పరభాషలయందును పరీక్షలు కలవు. సాధారణముగా, రెండు పరీక్షాపుత్రముల నొసంగెదరు. ఒక పుత్రము నందు, పరభాషలోగల, ఇరువది పంక్తుల చిన్నకథ నొసంగి, ఇంగ్లీషునకు లక్షమూ గావింపగోరెదరు. రెండవ పరీక్షాపుత్రము నందు, పదిపంక్తుల యింగ్లీషుకథ నిచ్చి, పరభాషలోనికి తర్జుమా చేయ నాజ్ఞాపింతురు. నూటికి నలుబది మార్కులు వచ్చిన కృతార్థత సిద్ధించును. మొదటిపుత్రమునందు, 60 0/0 మార్కులగు సంతోషించవచ్చునుగాన, రెండవవిషయమున 20 0/0 తెప్పించుకొనిన, ఉత్తీర్ణత కల్గుట సంభవించును.

విశ్వవిద్యాలయముల గూర్చి యాలోచించెను. వీరికి మెట్రిక్యులేషనుపరీక్షలు కలవు. వీనియందును, వైజిప్పిన విషయ ననే పరీక్షలు కలవు కాన, ములభముగ కిరాతాలతరగతులందు జేరుట సాధ్యము. పిమ్మట, విద్యార్థి యభిమాన తరగతి ననుసరించి, కొన్ని పరభాషాపుస్తకముల, పాఠపుస్తకములుగా నేర్పరతురు. విషయ గ్రాహ్యతక్రీని పరీక్షింప, ఆయాపాత్రపు విషయములగూర్చి, ప్రశ్నాపుత్రముల నింగ్లీషున నొసంగి, వానికి ఉత్తరముల నింగ్లీషునందే వ్రాయుకొరెదరు. మరొక పుత్రము నందు ఆ పాత్రములలోని కొన్నిభాగముల 50 పంక్తులకు మించకుండా నొసంగి, ఇంగ్లీషునకు, తర్జుమాచేయ గోరెదరు. అదే విషయమునకు చెందిన, 20 పంక్తుల స్వభాషా కాకితము నొసంగి, పరభాషలోనికి తర్జుమా చేయ గోరెదరు. ఇంతటితో ఇతరభాషలకు చెందిన పరీక్షలన్నియు, పట్టభద్రతకు, సంపూర్ణమెందును.

అభిమానవిద్యనుగూర్చి జరుగుపరీక్షలో, ఈ గ్రంథ సారాంశమునై గూడప్రశ్న లుండును.

ఇందువలన, ఏభాషా సహాయమువలననెమి, ఆధ్యర్థికంతో పాటు వాని విషయము తెలియునోయని మాత్రము పరీక్షింతురు.

ఇతరవిషయగ్రంథిదేశమునందును చేయుదు రనియు, ఇంగ్లీషువారికంటె, వారియందెక్కుడునుండి హైస్కూలువదలి విశ్వవిద్యాలయములకు పోనివారిలో, యితర భాషాభ్యసన చేయుట మానక, మాట్లాడ, చదువ శక్తి కల్గియుండుననియు, నాపరిచయాలగు కొందరు గ్రెంచివారివలన, ఆదేశమున తెలుసుకొంటిని.

ఇక మనదేశవిషయముగూర్చి విచారించుటయు, మనస్థితికి వీరివిధమునకు గల తారతమ్యము గమనించుటయు, జేయవలసి విధి యొద్దియో నిర్ణయించుటయు ముఖ్యము.

ప్రస్తుతము మనదేశమునందు ఆనేక శతాబ్దముల నుండి నిరంతర దయాహిత చండనాధికారుల నుండి జీవచ్ఛవములుగ నైనను విడిచి, క్రూరుత్వ, మత ప్రవర్తనల కుత్సిత ప్రయత్నముల జయించి, బలహీనులై, దుర్బుద్ధి ప్రేరేపితులైన కొందరు కవుల లేఖనల నుండి మరణములైన, తమ తమ యవయవముల విస్మరించియైన, కోట్లకొలది ప్రజలచే మాటలాడబడుచుండు, బలయుక్తములైన, ప్రాణసహితములైన, ఆనేక యుత్తమభాషలు కలవు. కాని, మనవారిలో తెలుగువారు, అరబులు, హిందీ, మహారాష్ట్రీయు, బెంగాలీయులు, ఉత్తమ పరభాషాభ్యసనచేయుట, ప్రస్తుతము, మన విద్యాభివృద్ధి విధానము ననుసరించి, జరుగుటలేదు. అనగా, ఆంగ్లము, ఇతర ప్రజలను, ఏమార్గము ద్వారా నర్తనసూపము, సామాన్య ప్రజాస్వభావము, మహాకవులభావ ప్రభ స్వరూపదర్శకమును జేయవచ్చునో, అట్టి భాషాభ్యసనమానుమండిరి. ఆంగ్లము, ఇతరప్రజల కనలే తెలియదు, ఇటుల నొక దేశమున నివసించుచు, ఒకే ప్రభుత్వమున నుండుచు, ఒకే యాచర్యములతో ప్రజల ప్రయత్నముల జాతని పునర్వ్యుద్ధితచేయ, కావించవచ్చు దిగులు వచ్చునొకి, ఒకరి కొకరు క్రొత్తరాలైయుండుట తెటస్థించింది. మన భాషాభివృద్ధి కొక్కరికే. ఇది యెంతయు ఘోరము. దుస్థితి నూనకము. వృద్ధి కాటంకము.

ఇంగ్లీషుభాష గలదు. పాఠ్యపుస్తకములు, ఆంగ్లములో, ఇతర యనేక కోట్ల ప్రజలను తెలుసుకొనుట చాలునా? వారిలో, ఏ కొలదిలకులనుండినో

తెలుసుకొన శక్తి గల్గియున్నారు. కాని, మనలో యాయల్లు సంఖ్యాకులనుగూర్చి, భారతీయత కన్పడిన, బాలిపునరుద్ధారణ జరుగునా? వీరు, ఇతరభాషా ప్రజలలోనే కొలందునినో యెరుంగుకొని కల్గియుంటున్నారే, భారతీయత వీరికి సత్యముగకన్పడెనా? క్రిందటి వ్యాసమును జదివినవారికి, నిజముగ నొక ప్రభావృద్ధయమును గనుగొన నుపేక్షించునో, వారిభాషయే యుత్తమగురువని కన్పడగలదు. కాన, మన మిదివరకున్న విద్యావిధానమువలన మనల, మనము, తెలుసుకొన లేకున్నామనినను, ప్రస్తుత మింత రాజకీయాందోళన మున్నను సత్యస్వరూపము లింకను, నెలవెడుట కాస్తదము లేదన్నను, ప్రస్తుత విద్యావిధానమును, వెంటనే రూపుమాపి, నూతన పథమును సరితేయ నగత్యమున్నను అతితయోక్తిగాని, మాటల తొందరగాని యుండును.

నాక్రిందటి వ్యాసమునందే, ఇంగ్లీషుభాషాభ్యసన, మనకు లేప్పని దనియు, దానివలననే యాంశాధిపత్యము చాలవినయములు నేర్చుకొనవలసి యున్నదనియు తెల్పితి. కాని, ఈ యుత్తమ భాషాభ్యసనవలన, ఇంతవరకు పొందిన లాభముల నటులంచి, నష్టము లెక్కింపగోరునో, మన భాషాభివృద్ధి భాషలన్న, విచారకనణియమా యశక్త, తక్కువభాషము, మనమున్న సిగ్గు, మన పరిగురులన్న పోషన, మనదేశమున్న సహింపరాని యనిష్టము, మన యింగ్లీషు చదివిన భాషతోల్పములకు కొలదిగనో, గొప్ప గనో కల్గినది.

ఇప్పుడు, పక్షివత్సరముల బాలనినుండి, పట్టభద్రులవరకు, ఇంగ్లీషున, వ్యాసములు, పాత్రములు, ఉపవాసములు, ఇతిరుల కొనసాగు గొప్పగా, తప్పునిదిగా యెంచబడినది. అందువలన మనభాషయందెట్లు మనభాష ప్రపంచమును ప్రాణసహితగా, స్వరూపముక్తగా జేయవలయునో యెరుంగనివారును, ఇతర భాషావిషయమై యట్లు చేయబోవుచున్నాడు. తనకువయసు తక్కువ తనభాషలోతలంచుట మోహము. పరభాషలోనాలోచించు తెక్కువ. అందువలన, మనవ్యభాషపరమృతకాస్త్రము నభ్యసించువారికి, స్వభాషానిధియుగా బయల్పడెను, స్వభాష, స్వభాషస్వరూపప్రదర్శకమునను, ప్రత్యేకశక్తి ప్రార్థనమువలన దానినణిగించివేసి, పరభాష స్వరూపప్రదర్శకమును గావించుకొన బ్రయత్నించి, పరభాషయందు గల భాషావిజృంభిత వానియందు స్నానమాడ నుండించుటయని, బుద్ధిచై నెంతయొత్తిడి కల్గునో, ఆకాలముగ, అస్వభావముగ, నిరంతర, శక్తిసంబంధిత యట్టి ప్రజల ప్రయత్నమువలన, ఎంతవత్సరగా, బుద్ధి బలక్షీణత, తుయము, కల్గునో దృగ్గోచరమగును. దీనివలననే, మన పట్టభద్రులు, మనవృద్ధుల నుండుచు, మనగాలి బీల్చుచు, మనచెవుల కింపగుమాటల నుచ్చరింపలేక, మన ప్రపంచముగూర్చి మాటలాడలేక, ఎల్లప్పుడూ, ఇంగ్లీషువారి, డిన్నరుటేబిల్సు, థియేటరు సీటులు, పార్కుకట్టు యిడియంలు, బ్రివిలిజిడు బల్నెతో సంబంధించుచు, త్రిశంకుస్థులమున నుగ్గులాడుచుండురు. బాల్యమునుండి తీణించిన బుద్ధిబలీయము, దాని ననుసరించు దేహ దాహ్యకూడకవలన, త్వరలో, మనకండ కామధ్య మిడిమిడి స్వర్ణమునందైన గనుపడక, మృత్యువునోట బడుచున్నార.

ఇట్టి ఘోరదురదృష్టవీక్షించి, సంకుచిత దృష్టులైన, జేకాభిమాను లనలే యింగ్లీషుభాష నేర్వరాదని కోపముచే మండిపడుచు వారిదేకాభిమానతకు సంబంధించినను, వారిసూచక యాచరణయోగ్యముకారు.

మన మాభాష నేర్పవలసినదే. కాని యెటులు యితర యూరపీయములు లెట్లు ఇంగ్లీషును, ఇంగ్లీషువా లెట్లు ఇతర భాషను నేర్చుచున్నారో యెటులు, ఈవిధానమువలన, బాల్యమునుండి, ఇతరభాష నేర్చుటకును, ఆభాషలోని, చులకనైన గ్రంథముల జరుపుచుంటుండును, తనవయసు వృద్ధియైనకొలది, తన భాషలోని పాండిత్య మధికమైనకొలది, ప్రత్యుపకారముగా, కన్పటితముగా కల్లు భాషప్రపంచవిస్తీర్ణత వృద్ధియైన కొలది, ఇతరభాషాగ్రంథముల చదువుట, అందు గల గొప్పవిషయముల గాంచుట, గ్రహించుట తటస్థమాన, కష్టము తగ్గును. సుఖము కల్గును. లాభమేర్పడును. తనభాషములనెప్పుడు పరభాషయందు వెల్పడజేయ బ్రయత్నింపనో, అప్పుడు బాలు నకు, కష్టము పూర్తిగా తగ్గును. ఎప్పుడు తన భాష యందు చదివి, తన భాష బలీయతను వృద్ధి జేసికొనునో, అప్పుడే, ఎన్నిభాషలయందైన నాభాషములకు స్వరూపము కల్గించవచ్చును. కాన, నయమువచ్చువరకు, అనగా 16 వ సంవత్సరమువరకు, ఇంగ్లీషులోనికి, తనభాషప్రకటనచేయ, బాలుని నిర్బంధించుట న్యాయము. ఎప్పుడు, మన బుద్ధిబలీయతను వృద్ధిగావించు, బుద్ధి నేర్పటంప నింగ్లీషును చదువమానుదుమా, ఎప్పుడు ఇతరభాషయందు ప్రభుత్వమునుండి క్రొత్తవిషయముల నేర్వసాచాసింపమానుదుమా, అయ్యది నుదినము. “విద్యుచ్ఛక్తి” స్వభా

వముగూర్చి తెలియగోరిన, “కాల్చివామిటరు” నుపయోగించుట తెలియుటవలనము. దానిగూర్చి నేర్పవలసినను, “మెకానిక్స్ హైడ్రోస్టేటిక్స్ పీట్రిక్, లెట్ ఆండు మాగ్నెటిజము” తెలియవలెను. అటులనే, ఒకనికీ, ఒక విషయముగూర్చి పెద్ద లేమిచెప్పినో తెలియజెప్పువలసినను, ముందు తనదగ్గరనుండు పెద్దలు చెప్పవిషయము నేర్పవలెను.

బాలునకు వయసుమిడినకొలది, బుద్ధిబలీయము విజృంభించును. కాన, పరభాష త్వరగావచ్చును. ఎక్కువ పాత్రములందు చదివినకొలది, ఆపయత్నిముగ, ఆభాషలోనే తనభాష ప్రకటన చేయుకొనిసాద్యుచుగను.

తరువాత, మనదేశపరభాషలు కలవు. వానిని, వ్యాసారముచేయ నిచ్చగించువారు, భాష ప్రత్యేకముగ చదువదలచు వారు రాజకీయమున, చొరవ కల్పించుకొనువారు, హిందీ నేర్చుట ముఖ్యము. ఉరుడుకు ఆభాషకు నెక్కువసంబంధముండుటయు, లిసియందుమాత్రము కొద్దిభేదముండుటయు, మనయద్భుతమే. కనుక, ఘోరము పదికొట్ల భారతీయులగూర్చి తెల్పు హిందీభాష నేర్చుట భారతీయులకు శ్రీమోదాయకమో, జాతిపున రభివృద్ధికి యభిలష చేయమో; లేక, ఇతర దేశమునగల, వేలమైళ్ల దూరమున నున్న, మన సాంఘిక, మత, వ్యవస్థలకు సంబంధ మెటుంగని, ప్రజలభాష ముందు తెలిసికొనుటవలనమో యాలోచింపుడు. మరొక ముఖ్యవిషయము గలదు. ఒక్కొక్క ప్రాంతపు ప్రజ లొక్కొక్కవిధమున తమ భాషప్రకటన చేయుట కలదు. యూరపునం దిన్ని భాషలన్నను ఒకేభాష బాగుగ నేర్పవలసికీ, మిగతవానిలో నెద్దానినైన యతి సులభముగా, నాల్గునెలలలో యభ్యసించి, మన మెట్రిక్యులేషను వారెట్లు యింగ్లీషు చదివెదగో అట్టితక్రీని సంపాదించ శక్తి కల్గును. ఇది స్వాయత్తమము వారి “ఇడియము”లు, వారి భాషా స్వరూపములు నొకేమాదిరిగ నుండును అందుచే సులభము.

మన యిండియను భాషలన్నియు సంస్కృతము నుండి వచ్చినవి. మనభాషప్రకటన చాలవర కొకేవిధము. కనుక, తెలుగువానికి అరబులు, బెంగాలీ, మహారాష్ట్రీపు భాష లతి త్వరలో వచ్చును. అటులే, మహమ్మదీయులు, హిందీ, బెంగాలీ భాషల మాట్లాడువారిని త్వరలో నగ్గుము గావించుకొనగలడు. మహమ్మదీయులకు, హిందీ త్వరముగ తెలుగో వచ్చును. కాన, హిందీ సామాన్యభాష యగునో, త్వరలో 10 కోట్ల ప్రజలు దాని నేర్చుకొనగలరు. మిగత పదికోట్లవారికి ఆ భాష నేర్చుట కడుసులభము. అందువలన హిందీ సామాన్యభాష యగుట తప్పదు. జాతీయవాదు లందుల కంగీకరించుటవలన, దేశమునకు మేలు కలుగుచున్నది. ఆ భాషను మనవైకొద్దలలో, కేంద్రప్రభుత్వవహారములలో, సామాన్యకాసంస్థలలో తప్పని భాషనం రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కాయో దేశభాషల నుపయోగించుట తప్పక జరిగితీయును. జరిగి తీరవలయును.

ఇంగ్లీషువారికి, ఫ్రెంచిభాష ఎక్కువగా రాకపోయినను నష్టము లేదు. వీరికి ప్రభుత్వములు వేరు. జర్మనీవారికి మరొక సామాన్యము. ఇటలీ, స్పెయిను, రషియా, గ్రీసు, పోర్చుగలు అన్నియు వివిధసామాన్యములు కల్గియున్నవి. కాన వర్తక వ్యాపారములకు తప్ప సామాన్య స్థితికి సాంఘిక యొక్కతకు రాజకీయ పార్టీ? (పాలిసీల, సామన్యస్వభావముకై ఒకరిభాష మరొకరు నేర్వనగత్యము లేదు.

కాని మనదేశమున మనకు స్వరాజ్యము భగవద్గోపాదిత మగునో కేంద్రప్రభుత్వము అమెరికాఖండ, యునైటెడు స్టేట్సుప్రభుత్వమువలె స్థూలస్వరూపమున నుండవలయును. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రములు, ఒక్క జిల్లావిస్తీర్ణస్వభావము గల వైనను ఏర్పడవలయును. వీనికి కేంద్ర ప్రభుత్వమున నిర్వచితాధికారములు, సభ్యత నేర్పడవలయును. అప్పుడే ప్రత్యేకప్రజలు తమస్వతంత్రవైసాధారపడుటకు శక్తిగల్గియుండురు. ఇటుల జరిగినను ఒకరాష్ట్రప్రజలు మరొక రాష్ట్రీయుల నెరుంగనివో ఏకస్వభావము జాత్యైక్యత, రాజకీయవాదములు ప్రజలనిజాభిప్రాయములతో సంబంధము కల్గియుంటు, తద్వారా కేంద్రప్రభుత్వమున సర్వరాష్ట్రీసౌఖ్యమునకై భేదాభిప్రాయములు ప్రజలయందు కలకుండుట తటస్థించదు. కాన ఇంగ్లీషువారికి ఫ్రెంచిభాష నేర్చుకొనుటయందున్న శ్రద్ధకంటె మనమిప్పు డింగ్లీషుకై వ్యయమొచ్చు శ్రద్ధలో సగమైన ప్రతిరాష్ట్రీయు తనసోదరరాష్ట్రీయులభాషాభ్యసనకై శక్తిధారవోయవలెను. అప్పుడే జాతీక దృఢమగు పునాది గల్గును. ప్రజలే కీభాషము కల్గియుండురు.

ఒక్కయింగ్లీషువాడు ఫ్రెంచి నేర్వగోరిన నాల్గూసము లింటింద చదివి పిమ్మట ప్రాన్సునకుపోవును. అచ్చట తననెలవులుగడపును. ఆభాషమాట్లాడుట నేర్చుకొనును. అటునిటు రెండు

అసెంబ్లీ యాద్యములు

కాంగ్రెసు స్థాన సంఘము.

ఈ సభ 22 వ తేదీని సమావేశమై జరుగవలసి యుండెనుగాని అల్లరులవలన గాంధీ మహాత్ముడు బొంబాయిని వదిలి పిలుచేక పోవుటచే 22, 23 తేదీలను ఆసభ బొంబాయిలోనే జరిగినది. గాంధీ మహాత్ముడు తన ప్రసంగమున బొంబాయి, చిత్రనంబనదాను, రాజేంద్రప్రసాదు, కొండా శేంకటప్పయ్య వి. శే. పటేలు, ఎన్. సి. కల్కర, హాకీ అబ్దుల్ హామిద్, మాలా నా అబ్దుల్ కలాం అబ్దు, ఉమైయద్దీన్, జముల్ కాలాబుబాఖా, డాక్టరు అన్నాసాహెబ్, మండే మోతీలాలు సెహరాగల్లు వచ్చిరి. సి. రాజగోపాలాచారిగారు రాష్ట్రమును వదిలి రావలసిన కారణమున రాజీనామా చేసెను. విజయరావునాథునిగారు రాజీనామా చేసిన కారణము విడిచిపెట్టెను. దేశమున నాయక రాష్ట్రములలో భిలాఫతు కాంగ్రెసు మున్నగు పెక్కువలంటిరు సంఘములున్నవి. వీని నన్నిటిని జాతీయ వలంటిరు సంఘమున చేర్చిన కలిపి చేయవలెను. ఆ సంఘములన్నిటిని తగిన పరిశీలనలోనుంచుటకు ప్రతి రాష్ట్రమునను రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రధాన పరిశీలన సంఘము నేర్పించవలెను. ఈమార్పు జరుగుటకు తగిన తీర్మానములు భిలాఫతు కాంగ్రెసు సంఘములవారు చేయ ప్రార్థితులు. "నేను పిలువలసిన సంఘమునందైనను వలంటిరుగా నున్నంతకాలమును నై యుద్వ్యగ్రహాసంగు అదేశముల నన్నిటిని సరిగాను తెలిపిగాను నిర్వహించెదను. నేను దౌర్జన్య రాజ్యాధిపతియను మనోవాక్యములందు తప్పుకొనుననుట. ఎల్లవారును అనుసరించునట్లు నిర్దేశించుచుండును. నావిధిని నిర్వహించుటలో తలపించు నన్ని చిట్కాలకును సంసిద్ధుడై యుండును. దేశమున దౌర్జన్య రాజ్యాధిపతి భావ మనుసరింపబడునంతకాలమును నే నే ప్రమాణమునకు ప్రవృత్తుండుట కంగీకరించి యీ ప్రమాణమును చేయుచున్నాను." అను ప్రమాణమును ప్రతివలంటిరును మండలము దలి దేశభాషలో మాడు ప్రశుభ్రమున సంతకము చేయవలెను. ఆ ప్రశుభ్రమునోకదాని వలంటిరు మండల సంఘమునందును రెండవ దానిని రాష్ట్రీయ ప్రధాన కార్యాలయమునందును సంచవలెను. మూడవదానిని వలంటిరు కియ్యవలెను. ఆ ప్రమాణమును మండలమునందలి లేక రాష్ట్రమునందలి దేశభాషలోను లేక హిందూస్థాని పురుషు దేశనాని భాషలలో వ్రాయవచ్చును. సాక్ష్యమైనవందగు వలంటిరుల దుస్తులు ప్రభుత్వ వైసికల దుస్తుల ననుకరించి యుండవలెను. వలంటిరుల వద్ద కత్తులుండ గూడదు. నాలుగు అడుగుల పొడుగునకు మించని పొడగుగల చేతికర్రల నందుకొనవచ్చును. కనిష్ఠదశమున 20 మందికంటె హెచ్చును తగ్గునుగూడ నుండ గూడదు. వారు తమలో నొకరిని దళాధిపతిగా నియోజింపవలెను. అట్టిదశముల అధిపతులు 20 మంది తమలో నుండి యొకరై యుద్వ్యగ్రహిని నియోజింపవలెను. తక్కిన యుద్వ్యగ్రహుల నందరిని రాష్ట్రీయ ప్రధాన కార్యాలయము వారే నియోజింపవలెను. రాష్ట్రీయ ప్రధాన కార్యాలయమున రిగురు సభ్యులుండును. వారు తమలో నొకరి నధ్యక్షునిగా నియోజింపవలెను. ఈ ప్రధాన సంఘమువారి పుత్త్రపుత్రులను క్రిందియుద్వ్యగ్రహులందును సభ్యులవై యుండుటో అనుసరింపవలెను. క్రమభంగముకలుగకుండ చూచుట, సభలు, సాతాళములు, పూరేగింపులు జరుగునపుడు గర్జనలు చేయుట అవసరము కలిగినపుడు ప్రజా సేవ చేయుట, మున్నగు కార్యములను ఆజ్ఞానుసారము వలంటిరులు నెరవేర్చవలెను. దుర్మార్గులైనవలంటిరులుగా చేర్చుకొనగూడదు. ప్రధాన సంఘమును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు నియమించువలెను. ఆ సంఘము రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఆజ్ఞల ననుసరింపవలెను భిలాఫతు వలంటిరు దశములగూడ జాతీయవలంటిరు సేవలో భాగములుగా నుండి రాష్ట్రీయ ప్రధాన సంఘము వారి ఆజ్ఞలకు బద్ధులు కావలెను. 18 ఏండ్లలో పునయనువారి నేర్పరి చేర్చుకొనవలెను. అను తీర్మానము లామోదింపబడెను. కాంగ్రెసు సమావేశమునకు లిడియరు 23 వ తేదీని స్థాయిసంఘమువారేతము 24, 25 తేదీలను అనుచుదావాడు లోజరుగును. అనుపిన్ గుట్ట వెంటనే ఆచటనే దేశమున హాసభా సమావేశము జరుగును.

బొంబాయి అల్లరులలో యింద్రుని తగులబెట్టుట బొంబాయిలో జరిగిన నాలుగుజోబుల అల్లరులలో 50 సార్లు మంటలనార్పు యంద్రమువారికి వర్తమాములు వచ్చెను వానిలో 24 అక్షరపుపిలుపులు. 26 సార్లు ముగ్ధము యింద్రు తగులబెట్టబడిన పిలుపులు వచ్చివి. 17 వ తేదీని గోలిసారి

రెండుచెరువులవద్ద పోలీసువేమన కర్రబంగారము గుంపు తగులబెట్టెను. ఆచటికి యంద్రము వారు వెళ్లగా గుంపు వారివై గాల్గురు వ్యయ. అందు కలన యంద్రమువారు మంటలనార్పు పిలుచేక పోయెను. ఆనాడేరిలాసిముగ్ధులలో రెండుట్రానుబండ్లను తగులబెట్టిరి. యంద్రమువారు మంటల నార్పుగలిగిరిగాని 5000 వస్తువులు వచ్చిరి. ఆనాడు మధ్యాహ్నము బయటాచెరువువద్ద నాలుగుట్రానుబండ్లను తగులబెట్టిరి. 40 వేల రూపాయలు వస్తువులకలిగిరి. ఆనాడు గాత్ర 8 గంటలకు నలుబహువద్ద 5 అండ్లకుల మేదలో క్రింది అంతస్తులోనున్న సారాదుకాణమును తగులబెట్టిరి. అశుభ యును వానిని చేరయున్న మరిరెండు యింద్రులగూడ తగులబడెను. వస్తువుల రెండుతలు. అచట యంద్రమువారు చాల పని చేసిరి లేనిచో ఆక్రేషి అంతయును తగులబడవలసివచ్చెను. యువ రాజుగారువచ్చిన రివాజుకాక 26 వ తేదీ కనివారమునుండి బొంబాయినుండి హాసీక జల సందధి కి బయలుదేరి చురల దిశకుబయల రెండవ వారమున బొంబాయికి వచ్చును.

నంగరావు మున వలంటిరులపై దాడి

దక్కానాకళి, బ్రహ్మచర్యము మున్నగు ధర్మములలో వలంటిరుల పేరులను మొత్తమును తెలిసికొనుటకు పోలీసులు యింద్రుల కాంగ్రెసుభిలాఫతు కార్యాలయములను సోదాచూచిరి. చాలకాగిములను పట్టుకొనిపోయిరి. ఎవరిని పట్టుకొనలేదు. కలకత్తాలోగూడ సుల నెవరిని పట్టుకొనలేదు. వలంటిరులెవరును కనబడుటలేదు.

ఇంద్రు మహమ్మదీయులపై కేసు

కలకత్తాలో యింద్రు మహమ్మదీయులు లాకాండ్లమీద చూచి నిపు విదేశీయులవలె, ఈ దేశమున నుండగూడదనిరి. అంతలో నొక కనిష్ఠేయరాగా మేము గాంధీగారియభ్యుదయమునుకోరింపగూడదనిరి వారిపై కేసుచేయబడెను.

వలంటిరుల కేసు

ధిల్లీలో వలంటిరు సంఘము లక్రమములని అసభాసారిగిరి 7 మంది 7 గురికిని జోటిసుల నీడుగా ఆయుధము వకము దానిన గిరింప జాలరునివారు పట్టుమెట్టు నిచ్చిరి.

రాజకీయ శిక్షితుల ఆదరణ

రాజకీయ సేవములకు క్షింపబడినవారిని మాయాలపై వీలకర చూడవలెను. అంగ్ల దేశమున టిట్లీ సేవములను చేసినవారి నెట్లు చూచెదరో యీ దేశమునగూడ నటులే చూడవలెను. ఈ దేశమున క్షింపబడిని పాశ్చాత్యులకు ఆహారము బట్టలు, బజలు, బంధములుతో మాటలాడుట, ప్రత్యేక ప్రత్యక్షముల విషయమునగల ఏర్పాటులే రాజకీయపై వీలకు గూడ నుండవలెను తీర్మానము చేసారు ఒరిస్సా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసులో 24 వ తేదీని ఆమోదింపబడెను.

మూపేల సత్యాగ్రహము

తాతాంపేలవారికి సంబంధించిన ప్రకారము మూపేలాల సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించి వారిబంధనమును జరుగుచున్న చిట్టాపనుల నాపివేసిరి. మావలాలా చూడగానే కం నేసివారిపాపాండు పనిమానివేసిరి. డిశంబరు 1 వ తేదీనకు గట్టుకు సంబంధించిన పనుల నన్నిటిని నిలిపివేసి మేనని కామరనుగాని మావలాలా నాయకులతో చెప్పిరి. నెడలనులు చిల్లరపనులన్నియు మానివేయబడెను. మావలాలా గట్టి పట్టుదతో నున్నాడు.

శ్రీ గాంధీ ఆంధ్ర జాతీయ మహావిద్యాలయము

మీరారులో నీవిద్యాలయ సంఘమువారు చాలాశ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నారు. డిశంబరు 4 వ తేదీని భగలు 10-45 నిమిషములకు ప్రారంభోత్సవమునకు శుభముహూర్తము నెర్పదాంపబడినది. విద్యాలయమునకు ధనభూదానములను సంఘమువారు స్వీకరించెదని జమీందారు మోతే గంగ రాజుగారు తంతిసంపిరి.

గోదావరిజిల్లాలో ఆర్థోల్లంఘనము

రాజోలు భీమరెడ్డి తాలూకాలో ఆర్థోల్లంఘనముననుసరించుటకు తగినపరిస్థితులు కలవా అని పరిశీలించుటకు బయలు సాంబూర్తి, కేశవరాజు కామరాజుగారు తాలూకాలకు వెళ్లి 24 వ తేదీని కాకినాడకువచ్చిరి. 20 వ తేదీని వారు కొత్తపేటకును పరివెలకును వెళ్లిరి. తక్కిన సంఘసభ్యులు రాజాలక పోవుటకే రాజోలు తాలూకాలో చాలవంది ప్రముఖులతో ముచ్చటించిరి. రాజోలు తాలూకాలో సాగ్యజని కాజ్జాతరక్కరణము నవలంబించుటకు తగిన పరిస్థితులకును

ఏర్పడలేదని పరివెలలో జరిగిన తాలూకా కాంగ్రెసుసభలో ఏకగ్రీవుగా తీర్మానింపబడెను. పిమ్మట వారు గోపాలపురము నకు వెళ్లి కాకినాడ పరిస్థితులనుగమనించిరి. హరటాలు దివమున రాజానామూలు విద్యార్థులు 300 మందిలో 88 గురు మాత్రమే పాఠశాలకు వెళ్లిరి. రానివారి నందరిని ప్రధానోపాధ్యాయుడు చావమీదెను. 20 వ తేదీ రాత్రిసారతాలూకాయెల్లు తగులబడినది. 1500 వస్తువులవచ్చిరి. యజమానులశ్రమలు తగులబెట్టిని ప్రజలు తలచుచున్నారు. కామరాజుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభలో ప్రధానోపాధ్యాయుని కార్యమును ఇంటి తగులబెట్టిన దురాగతమును గూడ నిరసించిరి. విద్యార్థులు హెచ్చుగా వచ్చుచో జాతీయసాతాలను వెట్టింపెదనని మండలకాంగ్రెసు కార్యదర్శి వారివెల్లలకు తెలిపెను. కొత్తపేట హైస్కూలు విద్యార్థులు చాలవంది మానివేసిరి. పరివెలలో జరిగిన గ్రామోద్యోగులసభలో గ్రామోద్యోగులందరును రాజీనామాల నివ్యవరే పని తీర్మానింపబడెను. 15 గురు వెంటనే రాజీనామాల నిచ్చిరి. పిమ్మట మరి 11 గురిచ్చిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులు చేయగూడదని చాలవంది నిలంచుచున్నారు. పిమ్మట వారిద్దరు 23 వ తేదీని భీమరెడ్డి ములు కట్ట నుబ్బాగాయచుగానుచూడ వానిని కలిసి కొనిరి. పరిస్థితులను తెలిసికొనిరి. ఏవో వివరములు జరుగునన్నది ప్రభుత్వోద్యోగుల కలవల పడ సాగిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు, పోలీసు మావలాలాంటి, డిప్టీ కలెక్టరు మున్నగువారు పలువురు చేరి ఆలోచించిరి. అమలాపురము రాజోలు తాలూకాలకు రిజర్వ్ పోలీసులనుపంపిరి. ఒక నెలవరకారెండుతాలూకాలలోను సభలు జరుగగూడదనిరి. టంగటూరి ప్రకాశం కే. వి. ఆర్. స్వామినాయుడు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యము బయలుసాంబూర్తి, గాడేపల్లిమూసారాయణశ్రీ, యర్రమిల్లి గన్నారాష్ట్రీ, వల్లపరాజు, దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లు, జిల్లా మోర్టు సభ్యుడు నడింపల్లి సుబ్బరాజు, కూచిమంచి గవరాజు, కేశవరాజు కామరాజుగారు నోటిసులు పంపిరి. భన్నులయ్యగద్దని అసమానవాదులు బోధించుచున్నారని అన్ని సభలలోను సహాయము చేస్తుచున్నారు. ఈవిషయమై తుని రాజోలు మొదలగు ప్రదేశములవారు కాంగ్రెసుకార్యదర్శి నడుగగా ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారిట్లు తీర్మానించవరకును ఎవరును తోందగపడి అట్లు చేయరాదు. జమీందారుకు కిక్కునిచ్చుట విన్నపము మానవలెను. జమీందారుకు ప్రభుత్వము కుట్ర పేష్కామును చెల్లి చివకురే అని గాంధీ మహాత్ముడు వస్తువుగా చెప్పెనని కాంగ్రెసు భుడితముగా నెరిగించెను.

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి పర్యటనము

గుంటూరు మండలములో రాజకీయ పర్యటనము సలుపుటకు శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు పి. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, క. రాఘవయ్యరాయుడు గార్లతో కూడ మదరాసునుండి బయలుదేరిన కేడయమువేటపాలెము కేరి. బుద్ధ పాపయ్య శాస్త్రితోటా కేవలైనాయుడు, బుద్ధ పిరసామి శాస్త్రి, మహమ్మదులాల్, అహమ్మదు, పొన్ను కృష్ణారావునాయుడు దండా నాగిరెడ్డి, కోటి నాయ్య, రోండానుబ్బా శిష్యులు వ్రేవనుకు ఆరుదోచి గామలింగారెడ్డిగారికి స్వాగత మొసంగిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు రోండా పట్టాభిరామిరెడ్డిగారు రామలింగారెడ్డి పుష్పమాలాంకృతులను చేసిరి. అంతట రెడ్డిగారి డిశరగించుచు మేళతాళములతో ప్రముఖులందరు వారిబసకు గొనిపోయిరి.

రామలింగారెడ్డి గారు ప్రాతఃకాల ఫలాహారములను తేసి, కొందరు ప్రముఖులతో సంభాషించిరి. సంభాషణలు ముగిసినపిమ్మట, ఆతడు పి. వెంకటకృష్ణ శర్మ వాడరిగారితో యుకువత్రికా సంపాదకులు, రాఘవయ్యరాయుడు, రాపయ్య శాస్త్రిగార్లతో కూడ చీరాలకు బయలుదేరెను. నిజపరిస్థితులనుగమనించి అందు చీరాలపొరులతో నతిస్నేహముగ వర్ధించెను. ఇరుపక్షముల వారును కారంచిత్రములతో సాపకాశముగ వర్ధించిరి. ఈవిషయ సాయంత్ర మరేడు వేటపాలెముపొరులకును, చుట్టుపట్ల గ్రామస్థులకును ఈ సభ్యసించును. అని క. రాఘవయ్యరాయుడు గారి వేటపాలెం నుండి మాకు తంతివార్తను బంపుచున్నాడు.

వానలు విశేషముగా లేకపోయినను, ఎంతయెంతగా నుండి

(సత్యము)

మలయ చందనము.

గనేరియా అను సెగోగమునకు పేరము

కథ్యమలేదు. విడిచారితో పులిచు. ఎటువైపును వచ్చు, అను మాడు విధముల సెగోగమును మూడు పూటలలో మాన్పెను. శ్రీల కుసుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోధము. డబ్బీ 1-కి వెల 2-4-0

1 చండినీ (చులయచందనమున కనుపానము) బొమ్మ 8-0-0

1922 కేలండరు 1922

రంగుల చిత్రపటము. ముద్దులు మాటగట్టుచున్నది. వారములు లేదుగులలో నున్నది. వెల 1-కి 0-8-0, దజను 2-0-0. సెకటి కావలయువాడు 4 అణాల పోస్తుచీట్లు పంపవలెను. నాలుగింటికి తక్కువ కొరవారికి పోస్తుచార్జి అధికమగును. కలియింట నుండలేనది. కొలచిత్రులే యున్నవి. (1261)

గంధర్వఛార్మసీ, రాయవరం. (సోదావరి.)

అశ్వగంధాదిలేహ్యము

అశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుంచి కఠిరములో జీర్ణించిన చిట్టఫిరంగిగోగము (సవ్యాయి)ను బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- బలము గలిగించును. జ్వరదీప్తి నిచ్చును. కృశించిన వాగులకు పంపిడి

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- వాతపుకొప్పులు, ఆమ వాతకొప్పులను బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- శరమలకు పలుకృత్యమును యిచ్చును. చాతుర్వర్ణిచేయును.

10 తులముల వెల రూ 1.

40 " వెల రూ 3.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి

బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజిగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఛార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హాల్స్ రోడ్డు,

హాంటురోడ్ - మదరాసు.

(తుక)

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తసీసరస రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టుటయందు శేషస్థి క గాంచినది. ధర 1-10-0 ఇండియా సిల్వర్ నందు ఎచ్చటికైనను కపాలాభివృద్ధిచేయుగా పంపబడును. (2978)

విజ్ఞానము పి. డి. సాదర్.

నెం 144 ఘనపాడి బొంబాయి.

సిద్ధమైయున్నది.

అరవ తేనుగులో వ్రాసి చిన్న ఆమ్మలో ముద్రించిన చాకరకటనల జాబి మోసపోవకు. ఇయ్యది సంపూర్ణాంధ్రీకరణము. వలయుచో క్షరపడుదు.

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని

ఆరోగ్యదర్శని

ప్రతియింట నుండదగినగ్రంథము.

ప్రకృతిచిక్కిత్యాపంఘమువారిచే నీపుస్తకము

వరసియగ్రంథముగ నియమించబడినది.

ఇందు నిరావధికికన్న బోధింపబడియున్నది. వైద్యులకర్తలేదు. బోధములు అగత్యములేదు. ప్రకృతిసూత్రముల నభ్యసించుట మూలముననే వ్యాధుల రాకుండ జేసికొనవచ్చును. ఎట్టివ్యాధులు దట్టించినను బహుమలభముగ జీకికొన జేయవచ్చును. ఆరోగ్యమే యొకధనము. గుజరాతి హిందీ భాషలయందు దీగ్రంథము వేలకువేలు కర్మపడియుండెను. చక్కని ఆంధ్రీకరణము. పెద్దఆమ్మ. పరిశుద్ధముద్రణము.

ప్రతి 1-కి వెల రూ. 0-12-0, వి. పి. గా రూ. 1-2-0.

12 ప్రతులు: రూ. 8-0-0.

నేతు బ్రదర్సు, మచిలీపట్నము లేక,

పోస్టు బాక్సు 610, మైలాపూరు, మద్రాసు.

"అమృత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకు ప్రతిదినమును మిక్కిలి పువయోగకరము. ఇది చూచుకొనుటకు వాతకము, పుట్టిన కేసీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అపునవ్రాయలేదు. నులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప నర్మపీఠములను పొందినది. వెల 1 రూ ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారగు ఆశీ నారాయణరావు వంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గార్జియూ వ్రాసిరి. "రాగల దానిని తెలిసికొన గొరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంకీర్ణము కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకములు వలయువాడు నా దిగువ చిరువామాట వ్రాయవలయును.

తాతా బోక్స్ లిమిటెడ్ బొంబాయి.

2968 పోడవరం, వికాబట్టుం, బెల్లా

నిష్ఠముగ కయారలేముదిన కాశ్రియ బోధములు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఛార్మసీలో దొరకును.

తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఛార్మసీ,

19, హాల్స్ రోడ్, హాంటురోడ్ - మదరాసు.

ఆనందగలం ఆనందగలం

వైద్యరత్న పండిత్,

డి. గోపాలాచార్యగారి

చవనపాశన

(ఉబ్బరములకు, తారక

ములకు. బలమునకు

మొట్టమొదట.)

ఉబ్బరము దగ్గులను, తీయ దగ్గులను, పామాన్యపు పొడిదగ్గులను, తొమ్మిదికేసును కఫము జానీ గానుండుటను, నివర్తిజేయును. గుండె కాయకు, ఊపిరితిత్తులకు, బలమును కలిగించును. తీయరోగుల కస మానపుష్టిని, శరీరమునకు శక్తిని కలిగించును చాచురును వృద్ధులను గూడ నేవించదగును. బలమునకు దీసికొను చేపమానె ఆసవ్యాములేక వేయి రెట్లెక్కువ పనిజేయును. ఉబ్బరము వగైరాలను రానియ్యదు.

టియ్య 1-కి రు 3-0-0.

వ్యాకింగు పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

క్యాటలాగు ఉచితము.

(6)

ఆయురేదాశ్రమం,

41, ఆచారప్పన్ పేథి, జి. టి. మదరాసు.

కంటివిలాసము:

పండిట్ - మదరాసు.

అన్ని చోట్లను ఏజెంట్లు కావలెను.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల

అయుర్వేదీయ సిద్ధాంతదశుగు

లోకానుయహార

కస్తూరి మాత్రలవలె

శాస్త్రోక్తమగుకార్యమున దివ్యమగు

శోకాటి లేదని భారాళముగా చెప్పుకొన్న

పీఠిలో ఆశ్చర్యకరమైన యే కస్తురి మేలిక

గాత్రుల అపుడు పుట్టిక శక్తితో మెదలకొని

వృద్ధులకు ప్రతిబింబమును సంకేతములేక

నేవించవచ్చును. ఈ మాత్రము కి మంచి క

రకు తాంబూలములో గాని లేక వట్టి పోటి

లలోగాని ప్రదానము జనమెరిగించుచు వర్షి

నిదల మందెను అశ్మిముల నులబడ్డము చితి

ల్లము వర్షము వలెయోర్చుము కిరణ

ల అయి వర్షు, పడి చు నరముల శాస్త్రు విల

హింస ఇచ్చి ఎంబా క్షేక కిరణ మున్ను ను ఎంబా ఆశో

వ్యాధులను దగ్గులకు రానియ్యదు. బల్యులకిన పేక శుభదా

గించిన కేషిణులకు గుణ విచ్చును. బిజీహిం ముచ్చుండ ము

దిన గురుప్రాయ వ్యాపారములు ఉపాధ్యాయము విద్యార్థులు

భూపాశ్రియ కూడ ఈ మాత్రలను నేవించి గుణమును పొగ

ను చుచ్చును. 550 మృత్యుల గల సీసా 1-కి వెల రు 0-4-0

25 సీసా మెదల 6 సీసాల వరకు పోష్టేజి 0-4-0 పిలేసా

6 సీసాలను రెట్టించిన పోష్టేజిలో రు 1-8-0

12 సీసాలు " " 2-12-0

25 సీసాలు " " 5-12-0

మద్రాసునుంచి అన్ని మదరాసుములందు దొరకును

శ్రీ శీతారావువ వైద్యశాల

(301-594)

మై సూ రు.

కంటి విలాసము - పండిట్ మైసూరు.

మిక్కిలి వృద్ధులకేతను యుండినా శరీరమునకు మెదగునది ముతక గుణములకు మునుందులను పడబాటుచు భావకశక్తి పొందుచును. తలవెచ్చుకొను నుత్కృష్టముగ నిగనిగలాడుచుండుటకు ప్రతిష్ఠియను పరిశుద్ధమును ముచ్చుచుగా

కామినియా ఆయులు (రెజిస్టర్)

తలవెచ్చుకొనుట నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా నెండుటకు కనిన కన్నుల తలనూనెయందు కలపు. చుంపును పోగొట్టును. శిశోబలములకు క్షుణ్ణులకు మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవలననమును కలిగించును. మతి మెండ గుటువలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినియా ఆయులు తలనూనె అన్నిటిలోనూ శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలకును పురుషులకును, పెద్దవారికి మహాకళాకారులయినవారికినది.

నేడు వీని నుతయోగించుచుండు.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 వి. పి. చార్జి 0-6-0 అణాలు.

మాడుబుడ్డు 2-10-0 వి. పి. చార్జి రు 0-12-0 అణాలు

సోల్ ఏజెంట్లు. వి. పి. చుడిమార్తల కవిరాజు రు 0-2-0 ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

D 126 W 100.

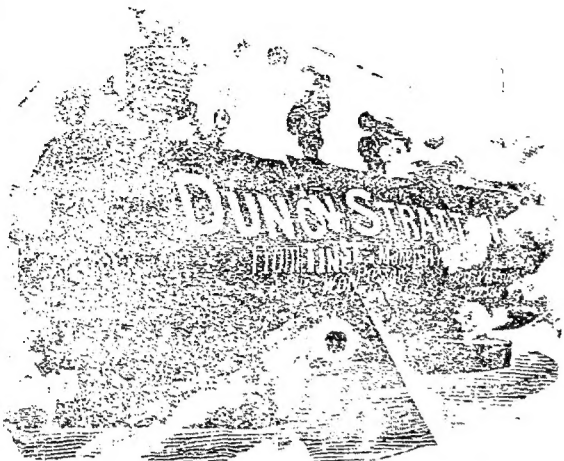
155 హమ్మనూరు, బొంబాయి.

DUNCAN STRATTON & Co.

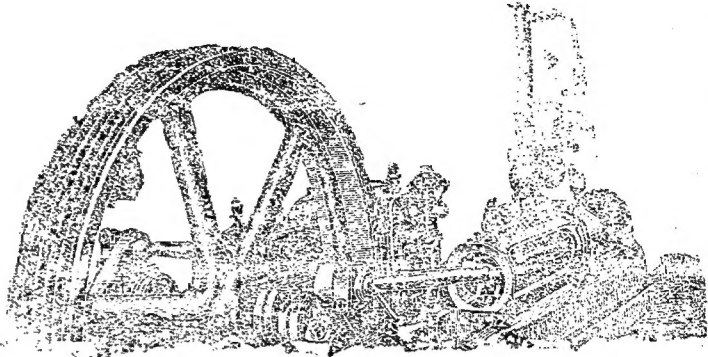
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

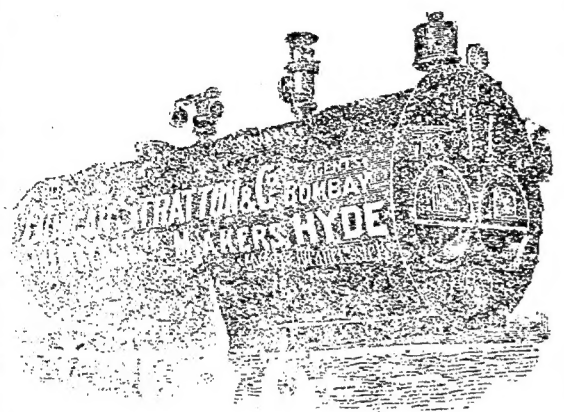
ఎంజిన్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 34 అడుగుల వరకు
వందలు — డయామీటరు
ఆ 4. మొదలు 6 ఆ. 6 అం.
వరకు యెందును.
స్టీల్ ప్లంకు వెనుక
80 పౌండులు మొదలు
150 పౌండుల వరకు ఉండును.

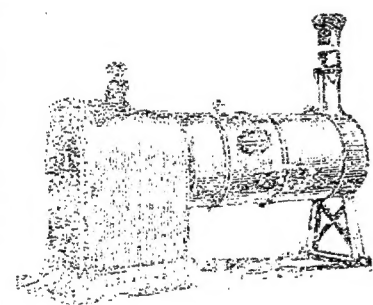

హైడ్రాను స్పిల్ కాంపౌండ్ బాయిలర్లు.

హైడ్రాను స్పిల్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అం మొదలు 32 అం వరకు ఉండును.

డయామీటరు 6 అం మొదలు 8 అం వరకు ఉండును.
వెనుక 250 పౌండులు మొదలు 300 పౌండుల వరకు ఉండును.

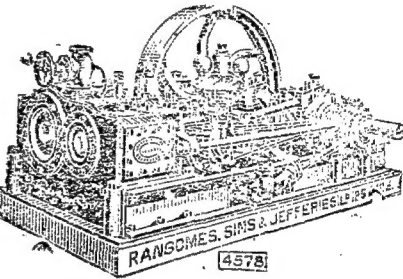
లోకో మోటార్ బాయిలర్లు.
స్టీల్ ప్లంకు వెనుక 80 పౌండులు మొదలు
100 పౌండులు 120 పౌండులు 150 పౌండుల వరకు ఉండును.

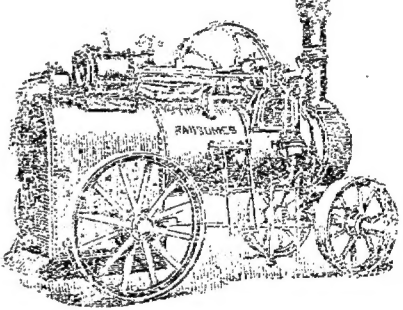
వర్తికల్ బాయిలర్లు.
వెనుక 100 పౌండులు మొదలు
150 పౌండుల వరకు ఉండును.

ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
సజ్జయి చేయుదుము.
మాది బిల్డింగు మెషిన్, వాటి సామానులు
మాది వెల్డింగు మెషిన్
మాది సిస్టింగు మెషిన్
మాది పింకింగు మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీలు ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీలు బాయిలర్లు
కోల్డ్ ప్లంక్ మిల్లింగు మెషిన్
మాన్ మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డచేయు మెషిన్
కర్టు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు
శాగళ్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కోరముట్లు
కిరెన్ నూనె తీయు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ డ్రైటింగు (ప్లాస్టర్) కోరముట్లు
లేకులు నర్సు సాపు కోరముట్లు
స్టీలు మెషిన్లు, కప్పింగులు, పెడెస్టల్స్
కాట్ బర్రెస్ అండ్ కాస్టర్ల విరల్ ఫుల్లింగు.
వగైరాల అన్ని రకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెస్ట్ కాంపౌండ్
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.
(కాన్ స్ట్రక్షన్ మొనము పోల్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు మాద గలవు.

హెన్రీడు కాంపౌండ్ ఎంజిన్లు.

బోర్న్ ల స్టీలు ఎంజిన్లు
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీలు వెనుక 120 పౌండులు గలవి.
కాంపౌండ్ — హెన్రీ వెనుక సిలిండరు.
స్టీలు వెనుక 150 పౌండులు గలవి.

విద్యుత్తు లత, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంజనీర్లు కంపెనీ ప్రాప్తిబురు గారైన
మానేవల్ బావనయ్యగారి కై నను వ్రాయవలెను

అమృతాంజనము అచ్చినోప్పలకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, తైల్యమా, వడికము, రొమ్మకడికము, తలనెప్పి, వాయువునోపులు,
పోట్లు, బెయికులు, బిళ్లలు మొదలగు నోప్పలకు దివ్యామృతము.
చక్కని జవ్వలో నూనె 10—10; దబ్బ 1—5 రూ 5—12—0. పోట్లుభర్తలు వేలు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

